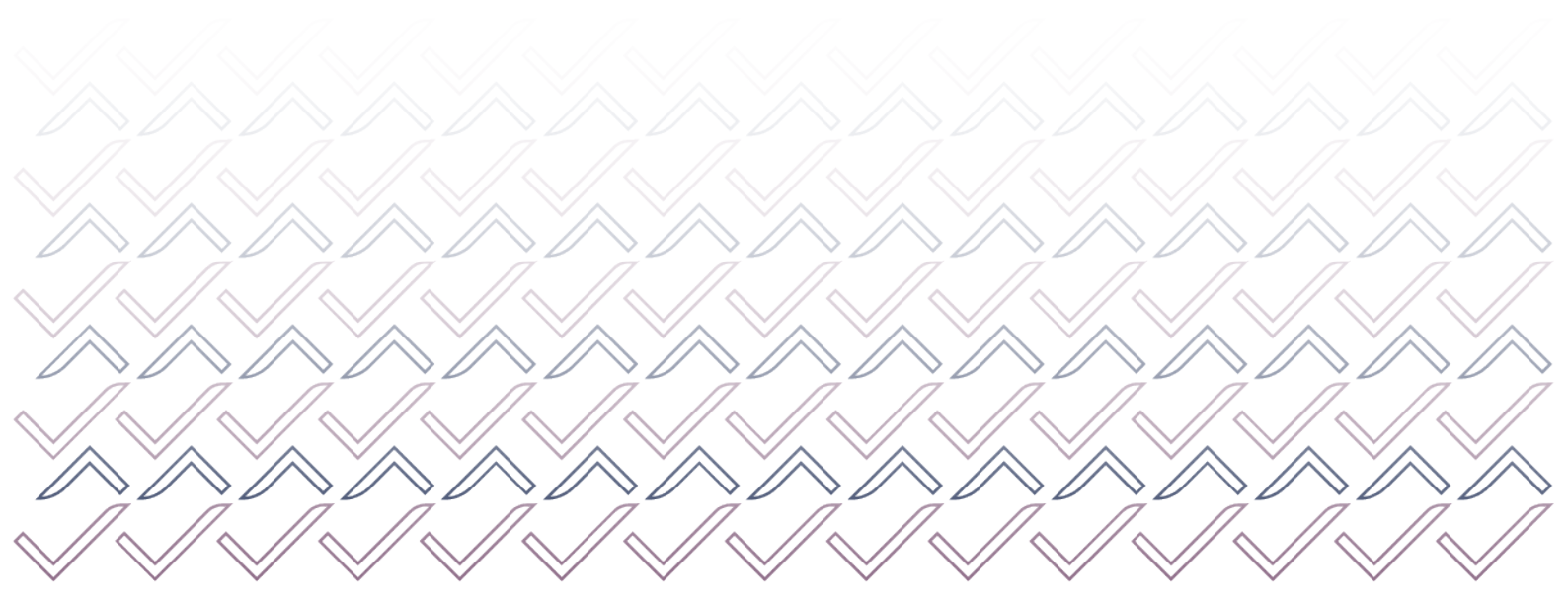

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

LIETUVOS EKONOMIKOS GAIVINIMO IR ATSPARUMO DIDINIMO PLANO RODIKLIŲ PASIEKIMAS

2022 m. gruodžio 1 d.

Nr. VAE-12

Valstybės kontrolė – aukščiausioji valstybinio audito institucija – prižiūri, ar teisėtai ir efektyviai valdomas ir naudojamas valstybės turtas ir kaip vykdomas valstybės biudžetas. Valstybės kontrolė, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, skatina teigiamą ir veiksmingą valstybinio audito poveikį valstybės finansų valdymo ir kontrolės sistemai bei į rezultatus ir visuomenės poreikius orientuotam viešajam valdymui. Daugiau apie Valstybės kontrolės veiklą ir valstybinio audito rezultatus – interneto svetainėje www.valstybeskontrolė.lt.

Audito grupė: Emilija Jasaitienė (departamento vadovė), Augustė Purlienė (grupės vadovė), Ernesta Sakalauskienė, Gediminas Kibilda, Arūnas Juozas Gabrilavičius.

Valstybinio audito ataskaita pateikta: Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Finansų ministerijai, Susisiekimo ministerijai, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai.

TURINYS

PAGRINDINIAI FAKTAI	4
SANTRAUKA	5
ĮŽANGA	11
AUDITO REZULTATAI	13
1. 6 IŠ 26 AUDITUOTŲ PIRMOJO MOKĖJIMO PRAŠYMO RODIKLIŲ PASIEKIMUI PAGAL ES TARYBOS SPRENDIMĄ REIKALINGI PAPILDOMI VEIKSMAI	13
2. 20 AUDITUOTŲ PIRMOJO MOKĖJIMO PRAŠYMO RODIKLIŲ PASIEKIMAS ATITINKA ES TARYBOS SPRENDIMĄ, TAČIAU 3 IŠ JŲ GALI NESUKURTI LAUKTO POVEIKIO	18
3. DĖL LAIKU NEATLIKTŲ TARPINIŲ ŽINGSNIŲ AR NEPASIEKTŲ PIRMOJO MOKĖJIMO PRAŠYMO RODIKLIŲ KYLA RIZIKA LAIKU NEPASIEKTI KITŲ RODIKLIŲ	22
3.1. 4 IŠ 18 rodiklių, nepasiektų pagal ES Tarybos sprendime nustatytą orientacinį tvarkaraštį, gali turėti įtakos kitų rodiklių pasiekimui laiku	22
3.2. Laiku nepasiekti 4 iš 9 audituotų tarpinių žingsnių	25
4. MINISTERIJŲ SUKURTOS KONTROLĖS PRIEMONĖS TOBULINTINOS	26
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	36
PRIEDAI	41
1 priedas. Santrumpos ir sąvokos	41
2 priedas. Audito apimtis ir metodai	42
3 priedas. Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys	48

PAGRINDINIAI FAKTAI

2 224 mln. Eur

finansinis įnašas skirtas Lietuvai pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę.

191 rodiklis

turi būti pasiektas iki 2026 m. rugpjūčio 31 d. įgyvendinant nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą.

565 mln. Eur

pirmasis finansinis įnašas numatytas Lietuvai pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę.

33 rodikliai

turi būti tinkamai pasiekti pirmajam finansiniam įnašui gauti.

6 rodiklių

(iš 26 audituotų) pasiekimui pagal ES Tarybos sprendimą reikalingi papildomi veiksmai.

3 rodikliai

(iš 26 audituotų) gali nesukurti laukto poveikio, nors pasiekti pagal ES Tarybos sprendimą.

18 rodiklių

(iš 26 audituotų) nebuvo pasiekti pagal orientacinius terminus.

4 rodikliai

iš 18-os, kurie nebuvo pasiekti pagal orientacinius terminus, gali turėti įtakos kitų rodiklių pasiekimui laiku.

4 tarpiniai žingsniai

(iš 9 audituotų) nepasiekti pagal orientacinius terminus.

3 tarpiniai žingsniai

iš 4-ių, kurie nebuvo pasiekti pagal orientacinius terminus, gali turėti įtakos rodiklių pasiekimui laiku.

60 proc.

audituotų rodiklių vidaus kontrolės priemonės ministerijose nereglamentuotos ir nedokumentuotos, tačiau jų pasiekimo rizikai suvaldyti taikomos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano valdymo ir kontrolės sistemos priemonės.

SANTRAUKA

Audito svarba

Lietuvai numatyta skirti 2 224 mln. Eur ES paramos nacionalinio ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ priemonėms įgyvendinti. Iki 2026-08-31 Lietuva, siekdama gauti finansinę paramą, įsipareigojo pasiekti 191 rodiklį pagal nustatytą orientacinį tvarkaraštį. Pirmąjį finansinį 565 mln. Eur įnašą planuota gauti pateikus mokėjimo prašymą 2022 m.¹ už pasiektus 33 rodiklius, kurių dauguma susiję su teisinio reguliavimo pokyčiais. Mokėjimo prašymas Europos Komisijai pateiktas 2022-11-30.

Plane numatytų priemonių įgyvendinimas turėtų prisidėti prie reikšmingų šalies pokyčių, susijusių su švietimu, sveikata, žaliąja pertvarka, skaitmenizacija, inovacijomis ir mokslu, viešojo sektoriaus pertvarka ir socialine apsauga. Svarbu kuo ankstesniame šio plano įgyvendinimo etape pastebėti ir atskleisti galimas rizikas, susijusias su numatytų tikslų ir įsipareigojimų pasiekimu, kad atsakingos institucijos galėtų laiku imtis atitinkamų veiksmų, siekiant įgyvendinti užsibrėžtus pokyčius ir neprarasti numatyto finansavimo.

Suprasdami prisiimtų įsipareigojimų tinkamo vykdymo svarbą, atlikome Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano rodiklių pasiekimo atitikties auditą.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar ES Tarybos įgyvendinimo sprendime² nurodyti rodikliai pasiekti tinkamai ir kaip atsakingos ministerijos pasirengusios valdyti su jų pasiekimu susijusias rizikas.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar rodikliai, kurie turi būti pasiekti iki pirmojo mokėjimo prašymo, pasiekti laiku ir tinkamai;
- ar laiku pasiekti Veiklos susitarime su Europos Komisija nustatyti tarpiniai žingsniai ir rodikliai, kurie turi įtakos kitų rodiklių pasiekimui;
- ar ministerijose sukurtos pakankamos ir tinkamos kontrolės priemonės, sudarančios sąlygas laiku ir tinkamai pasiekti rodiklius pagal ES Tarybos įgyvendinimo sprendimą.

Audituojami subjektai – Ekonomikos ir inovacijų, Finansų, Susisiekimo, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, atsakingos už 123-is, arba 64 proc., Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano rodiklius ir už 26-is, arba 79 proc., pirmojo mokėjimo prašymo rodiklius.

Audituojamas laikotarpis:

¹ Veiklos susitarime numatytas orientacinis pirmojo mokėjimo prašymo terminas 2022 m. III ketv.

² ES Tarybos 2021-07-20 įgyvendinimo sprendimas Nr. 10477/21 dėl Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo.

- Rodiklių pasiekimui vertinti – nuo 2021-04-01 iki 2022-09-30 atlikti veiksmai siekiant rodiklių pirmajam finansiniam įnašui gauti.
- Vidaus kontrolės priemonėms vertinti – iki 2022-06-30 sukurtos ir (ar) taikytos priemonės rodiklių pasiekimo kontrolei užtikrinti.

Siekiant įvertinti pokyčius, turinčius reikšmingos įtakos rodiklių pasiekimui ir vidaus kontrolei, naudoti ir ankstesnių bei vėlesnių laikotarpių duomenys.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audituoti pirmojo mokėjimo prašymo rodikliai, tarpiniai žingsniai, už kurių pasiekimą atsakingos audituotos ministerijos, ir rodikliai, siekiant įvertinti jų pasiekimo kontrolės užtikrinimą, bei taikyti metodai išsamiau aprašyti 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ (42 psl.).

Pagrindiniai audito rezultatai

ES Tarybos įgyvendinimo sprendime³ nurodytų rodiklių veiksmingam pasiekimui ir su tuo susijusiai rizikai ministerijose valdyti reikia atlikti papildomus veiksmus.

1. 6 iš 26 audituotų pirmojo mokėjimo prašymo rodiklių pasiekimui pagal ES Tarybos sprendimą reikalingi papildomi veiksmai

Šešių audituotų rodiklių pasiekimas atitinka ne visus ES Tarybos sprendime nurodytus įsipareigojimus:

- Įsteigtas Darna judumo fondas dar nepradėjo veikti, o su jo veikla susijusiuose teisės aktuose ar jų projektuose nenustatyta, kokį rezultatą ir iki kada jis turi pasiekti.
- Atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos kompetencijų centro iniciatyvoms įgyvendinti sukurtai darbo grupei⁴ nepavesta analizuoti esamų sprendimų funkcionalumo. Neužtikrintas darbo grupės veiklos tęstinumas, nes teisės aktuose⁵ numatyta, kad darbo grupė dalyvauja vertinant ir atrenkant tik tuos naujus skaitmeninius sprendimus, kurie planuojami finansuoti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis. Nenustatyta, kad darbo grupė vertina atrinktus sukurti skaitmeninius projektus architektūros atitikties aspektu.
- Profesinio orientavimo teikimo tvarkos aprašas⁶, kuris nustato šio orientavimo paslaugų teikimą ir jų finansavimą mokiniam, nereglementuoja karjeros konsultavimo paslaugų teikimo ir finansavimo tvarkos suaugusiems.
- Viešajame sektoriuje vykdomų inovacijų skatinimo funkcijų konsolidavimo procesas formaliai nėra baigtas, nes teisme užginčytas valstybei nuosavybės teise priklausančios VŠĮ Lietuvos inovacijų centro dalininko teisių pardavimas.
- Seimui nepateiktas Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo pakeitimo projektas.

³ ES Tarybos 2021-07-20 įgyvendinimo sprendimas Nr. 10477/21 dėl Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo.

⁴ Vyriausybės kanclerio 2021-08-13 įsakymas Nr. V-115.

⁵ Ekonomikos ir inovacijų ministro 2022-09-12 įsakymas Nr. 4-984 „Dėl planuojamų kurti skaitmeninių sprendimų, leidžiančių saugiai ir patogiai gauti paslaugas, vertinimo metodikos patvirtinimo“.

⁶ Vyriausybės 2022-08-24 nutarimas Nr. 847 „Dėl Profesinio orientavimo teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

- Nepriimti teisės aktų pakeitimai, kurie įgalintų savivaldybes dalyvauti valstybės organizuojamuose viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės skatinimo programose.

Nevisiškai įvykdžius įsipareigojimus gali būti sustabdytas šaliai skirtas viso ar dalies pirmojo finansinio įnašo mokėjimas. Be to, pradiniam reformų įgyvendinimo etape neįvykdžius visų sutartų įsipareigojimų, kurių dauguma susiję su teisės aktų priėmimu, gali būti nepasiekti reformų tikslai, orientuoti į darnaus judumo skatinimą, viešojo sektoriaus skaitmenizaciją, inovacijų skatinimą, karjeros planavimą per visą žmogaus gyvenimą, ekonomikos augimo nestabdantių mokesčių plėtrą, viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės skatinimą (1 skyrius, 13 psl.).

2. 20 audituotų pirmojo mokėjimo prašymo rodiklių pasiekimas atitinka ES Tarybos sprendimą, tačiau 3 iš jų gali nesukurti laukto poveikio

Trys rodikliai pasiekti, kaip sutarta, tačiau gali neduoti siekiamo rezultato įgyvendinant reformas.

- Sukurta Viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų registracijos sistema, tačiau ji dar nėra pakankamai informatyvi, nes joje užregistruota tik apie 52 proc. viešųjų elektromobilių įkrovimo stotelių, kurių tik 9 proc. skelbia dinaminį duomenis.
- Priimti teisės aktai dėl neapmokestinamojo pajamų dydžio, Seimui pateiktas Akcizų įstatymo pakeitimo projektas dėl iškastinio kuro lengvatų, Vyriausybei pateiktas Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo pakeitimo projektas. Dėl likusių mokesčių darbo grupės nagrinėtų 18 lengvatų ir specialiųjų apmokestinimo režimų grupių sprendimai nepriimti ir nėra darbo grupės argumentų, kurie pagrįstų jų efektyvumą ir atitiktį valstybės prioritetams.
- Vyriausybės nutarimu pakeistos Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklės⁷ atsižvelgiant į Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane nustatytus reikalavimus. Šį teisės aktą Seimo narių grupės prašymu priėmė nagrinėti Konstitucinis Teismas dėl to, ar šiuo teisės aktu nustatyti formalūs kriterijai, lemiantys savivaldybių mokyklų reorganizavimą ar likvidavimą, neprieštaruja Konstitucijai⁸.

Nesukūrus laukto poveikio, kyla rizika negauti maksimalios naudos įgyvendinant šaliai svarbias reformas, susijusias su išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimu, sudarant palankias sąlygas verslo įmonėms ir gyventojams naudoti netaršias transporto priemones ir mokesčių sistemos subalansavimu atsisakant neefektyvių ir valstybės prioritetų neatitinkančių mokesčių lengvatų ir specialių apmokestinimo sąlygų (2 skyrius, 18 psl.).

3. Dėl laiku neatliktų tarpinių žingsnių ar nepasiektų pirmojo mokėjimo prašymo rodiklių kyla rizika laiku nepasiekti kitų rodiklių

18 iš 26 audituotų rodiklių nepasiekti pagal ES Tarybos sprendime nustatytą orientacinį tvarkaraštį. Keturi jų gali turėti įtakos kitų rodiklių pasiekimui laiku. Vėluojant pasiekti rodiklius pagal plane nustatytą orientacinį tvarkaraštį, kyla rizika, kad vėliausio laikotarpio

⁷ Vyriausybės 2021-12-22 nutarimas Nr. 1110 „Dėl Vyriausybės 2011-06-29 nutarimo Nr. 768 „Dėl Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

⁸ Konstitucinio Teismo pirmininko 2022-05-25 potvarkis Nr. 2B-21 „Dėl prašymo priėmimo“.

rodikliai, kurie dažniausiai susiję su investicijomis, nebus laiku pasiekti ir valstybei teks ieškoti kitų lėšų šaltinių pradėtoms investicijoms pabaigti (3.1 poskyris, 22 psl.).

Viena priežasčių, lėmusių vėluojantį rodiklių pasiekimą, yra užtrukęs naujos strateginės valdymo sistemos įgyvendinimo procesas – nacionalinių plėtros programų ir jas įgyvendinančių pažangos priemonių aprašų bei projektų finansavimo sąlygų aprašų rengimas ir tvirtinimas. Nesant šių dokumentų, vėluoja su investicijomis susijusių rodiklių pasiekimas. Siekdama sumažinti rodiklio vėlavimą, Ekonomikos ir inovacijų ministerija planuoja panaudoti 627,6 tūkst. Eur duomenų mainų įrankio sukūrimui ir viešam jo publikavimui visiems prieinamame kataloge ne mažiau kaip 5 metus, taikant ne viešųjų pirkimų procedūras, o atliekant projekto atranką konkurso būdu. Teisės aktais nereglamentuoti kriterijai, kada gali būti taikomas projektų atrankos finansavimo būdas. Tai sudaro sąlygas ateityje perkančiosioms organizacijoms išvengti viešųjų pirkimų. (3.1 poskyris, 22 psl.).

4 iš 9 audituotų tarpinių rodiklių žingsnių pasiekti vėliau, nei nustatytas orientacinis jų pasiekimo terminas Veiklos susitarime su Europos Komisija⁹. Trys iš jų gali turėti įtakos susijusių rodiklių pasiekimui laiku. Tarpiniai žingsniai nustatyti siekiant sustiprinti tam tikrų rodiklių pasiekimo kontrolę. Todėl, laiku neatlikus tarpinių žingsnių, gali vėluoti rodiklių pasiekimas ir viso plano įgyvendinimas. Dėl to kyla rizika gauti ne visas Lietuvai skirtas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo lėšas (3.2 poskyris, 25 psl.).

4. Ministerijų sukurtos kontrolės priemonės tobulintinos

Ministerijose reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės tik tada, kai rodiklių siekiama taikant projektinį valdymą. Strateginio valdymo sistemoje Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano rodikliai yra pažangos veiklų įgyvendinimą matuojantys produkto rodikliai. Pažangos veiklos yra laikini projektai, turintys aiškią pradžią ir pabaigą bei ribotus išteklius ir skirti naujiems produktams sukurti, tačiau ne visoms veikloms privaloma taikyti projektinį valdymą. Audituose ministerijose 31 proc. rodiklių siekiama taikant šį būdą. Tais atvejais, kai rodiklių siekiama netaikant projekcinio valdymo, ministerijose vidaus kontrolės priemonės nereglamentuotos ir nedokumentuojamos. Ministerijoms nedokumentuojant rizikos veiksnių vertinimo ir pažangos veiklų įgyvendinimo stebėsenos, nevaldoma rizika, kad jų vadovybė gali nedisponuoti visa reikiama informacija, kuri reikalinga laiku priimamiems ir tinkamiems sprendimams, siekiant ministerijų veiklos tikslų.

Atsižvelgiant į reikalavimus, kylančius iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės reglamentavimo¹⁰, šalyje kuriama rodiklių pasiekimo valdymo ir kontrolės sistema, teisės aktais¹¹ sukurtos kontrolės priemonės, kurias taiko Centrinė projektų valdymo agentūra (administruojančioji institucija) ir Finansų ministerija (vadovaujančioji institucija), taip mažindamos su rodiklių pasiekimu susijusias rizikas.

⁹ Europos Komisijos 2022-05-05 įgyvendinimo sprendimu patvirtintas Europos Komisijos ir Lietuvos veiklos susitarimas pagal Reglamentą (ES) 2021/241, 2 priedas.

¹⁰ Europos Parlamento ir ES Tarybos 2021-02-12 reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, 22 str. 1 d.

¹¹ Vyriausybės 2020-11-25 nutarimas Nr. 1322 „Dėl pasirengimo administruoti Europos Sąjungos lėšas ir jų administravimo“, finansų ministro 2022-06-22 įsakymu Nr. 1K-237 patvirtintų 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ administravimo taisyklių 68-70 p.

Ministerijos, vadovaudamosi minėtu reglamentavimu, parengė ir Centrinei projektų valdymo agentūrai pateikė rodiklių pasiekimo veiksmų planus, kiekvieną mėnesį teikia agentūrai aktualią informaciją apie rodiklių pasiekimo pažangą, kurios pagrindu administruojančioji ir vadovaujančioji institucijos atlieka rizikų vertinimą ir valdymą, nors pagal Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymą už vidaus kontrolės kūrimą, įgyvendinimą ir tobulinimą atsakingi viešųjų juridinių asmenų vadovai (4 skyrius, 26 psl.).

Rekomendacijos

Ekonomikos ir inovacijų ministerijai

1. Siekiant sumažinti riziką nepasiekti Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos reformos tikslų – visiškos viešojo sektoriaus skaitmenizacijos ir sistemų integracijos – ir užtikrinti 70-ojo rodiklio „Pradėjęs veikti atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos kompetencijų centras“ ilgalaikį poveikį bei pasiekimo tęstinumą ir visišką atitiktį ES Tarybos sprendime numatytiems įsipareigojimams, teisės aktuose nustatyti atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos kompetencijų centro funkcijas ir jo veikimo tvarką, numatant:
 - esamų skaitmeninių sprendimų funkcionalumo vertinimą,
 - visų naujai kuriamų skaitmeninių sprendimų tikslingumo vertinimą, o baigus šį procesą – jų atitikties nustatytoms architektūroms, standartams ir techniniams reikalavimams vertinimą,
 - prievolę viešojo sektoriaus subjektams kreiptis į centrą įvertinti naujai kuriamus skaitmeninius sprendimus (1-asis pagrindinis audito rezultatas).

Susisiekimo ministerijai

2. Siekiant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos reformos tikslo – reikšmingai sumažinti išmetamą ŠESD kiekį, nuosekliai atsisakant taršiausių kelių transporto priemonių ir padidinant atsinaujinančių energijos išteklių dalį transporto sektoriuje, ir kad 29-asis rodiklis „Įsteigtas ir pradėjęs veikti Darnaus judumo fondas, skirtas alternatyviųjų degalų ir transporto priemonių infrastruktūros plėtrai finansuoti“ atitiktų ES Tarybos sprendime numatytą įsipareigojimą, įveiklinti Darnaus judumo fondą ir nustatyti, kokį rezultatą ir iki kada jis turi pasiekti (1-asis pagrindinis audito rezultatas).

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai

3. Siekiant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos reformos tikslo: sukurti veiksmingą ir mokymosi visą gyvenimą kultūra pagrįstą karjeros planavimo sistemą, ir kad 110-asis rodiklis „Įsigaliojęs Profesinio (karjeros) orientavimo sistemą reglamentuojantis tvarkos aprašas“ atitiktų ES Tarybos sprendime numatytą įsipareigojimą, reglamentuoti profesinio orientavimo paslaugų teikimo ir finansavimo tvarką suaugusiesiems (1-asis pagrindinis audito rezultatas).

Ekonomikos ir inovacijų, Finansų, Susisiekimo, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoms

4. Siekiant ministerijose valdyti su visų Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano rodiklių pasiekimu susijusias rizikas, reglamentuoti vidaus kontrolės priemonės, kai rodiklių siekiama netaikant projekcinio valdymo (4-asis pagrindinis audito rezultatas).

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai, laukiamas audito poveikis ir pokyčių vertinimo rodikliai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“ (36 psl.). Aktuali informacija apie rekomendacijų įgyvendinimo būklę, rezultatus ir įvykusius pokyčius yra skelbiama atvirose duomenyse Valstybės kontrolės interneto svetainėje [Atviri duomenys](https://atviri.duomenys.lt) | Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė (valstybeskontrole.lt).

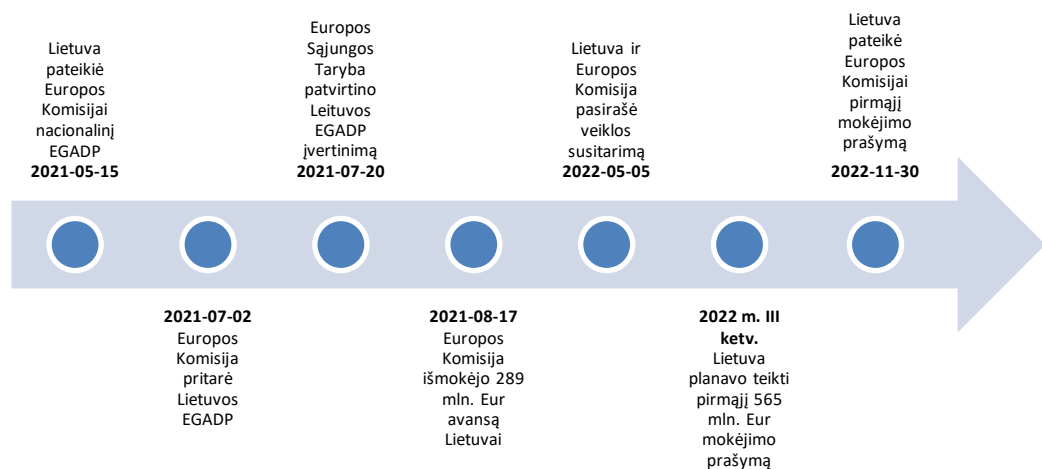
ĮŽANGA

Siekiant sušvelninti ekonominį ir socialinį COVID-19 pandemijos poveikį ir užtikrinti, kad Europos ekonomika ir visuomenė taptų tvaresnės, atsparesnės ir geriau pasirengusios pereiti prie žaliosios pertvarkos ir skaitmeninės transformacijos, 2021 m. vasario mėn. Europos Parlamentas ir ES Taryba nustatė Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę¹².

Minėtos priemonės lėšomis finansuojamos reformos ir investicijos, kurias valstybės narės įsipareigojo įgyvendinti iki 2026-08-31. Reformos ir investicijos turi būti suplanuotos atsižvelgiant į konkrečiai šaliai 2019 ir 2020 m. teiktas ES Tarybos rekomendacijas, derėti su nacionaliniuose planavimo dokumentuose nustatytais tikslais. Ne mažiau kaip 37 proc. finansinės paramos turėtų būti skiriama žaliajai pertvarkai, o ne mažiau kaip 20 proc. – skaitmenizacijai.

Norėdama pasinaudoti šios priemonės parama, Lietuva parengė ir Europos Komisijai pateikė planą „Naujos kartos Lietuva“¹³, kurį Europos Komisija įvertino¹⁴ ir ES Taryba patvirtino¹⁵ (1 pav.).

1 pav. Pagrindiniai 2021–2022 m. įvykiai, susiję su Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano patvirtinimu ir įgyvendinimu

EGADP – Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal teisės aktus ir oficialius susitarimus

¹² Europos Parlamento ir ES Tarybos 2021-02-12 reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė.

¹³ Europos Komisijos 2021-05-15 spaudos pranešimas: [Lietuva pateikė ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą](#) (žiūrėta 2022-10-12).

¹⁴ Europos Komisijos tarnybų darbo dokumentas „Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano analizė“, pridedamas prie ES Tarybos sprendimo dėl Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo, 2021-07-02 SWD(2021) 187 final.

¹⁵ ES Tarybos įgyvendinimo sprendimas dėl Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo, 2021-07-20 Nr. 20477/21.

Plane numatyta iki 2026-08-31 pasiekti 191 rodiklį įgyvendinant 31 reformą ir investiciją pagal 7 komponentus: žaliaji pertvarka, skaitmeninė transformacija, švietimas, sveikata, inovacijos ir mokslas, socialinė apsauga ir viešojo sektoriaus pertvarka. Atsižvelgiant į ES nustatytus prioritetus, žaliajai pertvarkai suplanuota 38 proc., o skaitmeninei transformacijai – 32 proc. skirto finansavimo.

Lietuvai skirta 2 224 mln. Eur¹⁶ negražintina finansinė parama, kuri bus išmokėta dalimis už pasiektus minėtame plane nustatytus rodiklius. Ar jie pasiekti tinkamai, įvertins Europos Komisija¹⁷. Siekiant gauti visą šaliai skirtą finansavimą, iki 2026-09-30 Europos Komisijai kas pusmetį turėtų būti pateikti 9 mokėjimų prašymai¹⁸. Pagal orientacinį tvarkaraštį, pirmasis 565 mln. Eur mokėjimo prašymas buvo planuotas pateikti 2022 m. III ketv. už pasiektus 33 rodiklius. Mokėjimo prašymas Europos Komisijai pateiktas 2022-11-30.

Plane nustatyti rodikliai papildo vieni kitus įgyvendinant numatytas reformas ir investicijas. Siekiant laiku jį įgyvendinti ir gauti visą šaliai skirtą paramą, plane nustatyti orientaciniai rodiklių pasiekimo terminai.

Vadovaujantis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės reglamentu¹⁹ ir siekiant užtikrinti plano įgyvendinimo kontrolę, kaip numatyta ES Tarybos sprendime²⁰, sukurta plano valdymo ir kontrolės sistema²¹. Ji turėtų padėti užtikrinti, kad laiku ir tinkamai būtų pasiekti rodikliai ir įgyvendintas planas. Jo įgyvendinimo kontrolės funkcijos pavestos vadovaujančiajai institucijai (FM) ir administruojančiajai institucijai – CPVA, plano audito funkcijos – FM²². Už rodiklių pasiekimą atsakingos ministerijos ir jų kontroliuojamos įstaigos²³ nėra plano valdymo ir kontrolės sistemos dalis, tačiau reikšmingas vaidmuo tenka jų vidaus kontrolės sistemoms, valdant su rodiklių pasiekimu susijusias rizikas.

¹⁶ ES Tarybos įgyvendinimo sprendimas dėl Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo, 2021-07-20 Nr. 20477/21, 2 str.

¹⁷ Europos Parlamento ir ES Tarybos 2021-02-12 reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatomas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, 24 str.

¹⁸ Europos Parlamento ir ES Tarybos 2021-02-12 reglamentas (ES) 2021/241, 24 str. 2 d.; ES Tarybos įgyvendinimo sprendimas dėl Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo, 2021-07-20 Nr. 20477/21, priedo 2 sk. Europos Komisijos 2022-05-05 įgyvendinimo sprendimu patvirtintas Europos Komisijos ir Lietuvos veiklos susitarimas pagal Reglamentą (ES) 2021/241, 3 d.

¹⁹ Europos Parlamento ir ES Tarybos 2021-02-12 reglamentas (ES) 2021/241, 22 str. 1 d.

²⁰ ES Tarybos įgyvendinimo sprendimas dėl Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo, 2021-07-20 Nr. 20477/21, priedo 3 sk.

²¹ Vyriausybės 2020-11-25 nutarimu Nr. 1322 patvirtintos Vadovaujančiosios, administruojančiosios ir audito institucijų funkcijų, įgyvendinant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą „Naujos kartos Lietuva“, paskirstymo taisyklės.

²² Vyriausybės 2020-11-25 nutarimas Nr. 1322 „Dėl pasirengimo administruoti Europos Sąjungos lėšas ir jų administravimo“, 5.2 p.

²³ Europos Komisijos 2022-05-05 įgyvendinimo sprendimu patvirtintas Europos Komisijos ir Lietuvos veiklos susitarimas pagal Reglamentą (ES) 2021/241, 1 priedas.

AUDITO REZULTATAI

1. 6 IŠ 26 AUDITUOTŲ PIRMOJO MOKĖJIMO PRAŠYMO RODIKLIŲ PASIEKIMUI PAGAL ES TARYBOS SPRENDIMĄ REIKALINGI PAPILDOMI VEIKSMAI

1. Veiklos susitarime nustatytas pirmojo mokėjimo prašymo teikimo Europos Komisijai orientacinis terminas – 2022 m. III ketv. Lietuva mokėjimo prašymą pateikė 2022-11-30. Pirmasis mokėjimo prašymas teikiamas Europos Komisijai išmokėti finansinį įnašą už pasiektus visus 33 rodiklius, kuriuos Lietuva įsipareigojo pasiekti pagal Tarybos sprendimą. Mes auditavome 26 rodiklius, už kurių pasiekimą atsakingos Ekonomikos ir inovacijų, Finansų, Susisiekimo, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos. Visi audituoti rodikliai nurodyti 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ (42 psl.).
2. Siekiant, kad Europos Komisija priimtų sprendimą išmokėti finansinį įnašą, rodikliai turi būti pasiekti tinkamai²⁴. Laikėmės nuostatos, kad jie pasiekti tinkamai, kai pasiekti pagal Tarybos sprendime pateiktą aprašymą. Nustatėme, kad šešių rodiklių pasiekimui pagal šį aprašymą reikia atlikti papildomus veiksmus.

29 rodiklis „Įsteigtas ir pradėjęs veikti Darnaus judumo fondas, skirtas alternatyviųjų degalų ir transporto priemonių infrastruktūros plėtrai finansuoti“

3. Rodiklis pasiektas iš dalies, nes 2022-11-23 įsteigtas Darnaus judumo fondas²⁵ dar nepradėjo veikti ir nepriimti sprendimai dėl fondo finansavimo šaltinių ir jų dydžio. Pagal Alternatyviųjų degalų įstatymą²⁶, į fondą gali būti skiriamos lėšos, surenkamos iš motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio, Europos Sąjungos paramos fondų, savanoriškų užsienio valstybių lėšų, skirtų atsinaujinančių išteklių naudojimui transporto sektoriuje skatinti, ir valstybės biudžeto asignavimų. Seimui 2021-12-01 buvo teiktas Motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas²⁷, kuriuo buvo siūloma atsisakyti transporto priemonių registracijos mokesčio ir įvesti kasmet mokamą taršos mokestį. Planuota šio mokesčio lėšas, kurios per metus sudarytų apie 170 mln. Eur, naudoti Darnaus judumo fondo priemonėms finansuoti. Įstatymo projektas nepriimtas ir grąžintas tobulinti Aplinkos ministerijai 2022-01-12. Fondo nuostatuose nurodytas fondo tikslas – finansuoti Alternatyviųjų degalų įstatymo 30 str. 1 ir 4 d. nurodytas priemones, mažinančias transporto sektoriaus poveikį klimato kaitai ir aplinkos oro taršai²⁸. Teisės aktuose neapibrėžta, kokio rezultato ir iki kada fondu bus siekiama. Kadangi nėra nustatytas

²⁴ Europos Parlamento ir Tarybos 2021-02-12 reglamentas (ES) 2021/241, 24 str. 5 d.

²⁵ Vyriausybės 2022-11-23 nutarimas Nr. 1152 „Dėl LR alternatyviųjų degalų įstatymo įgyvendinimo“, 1, 2 p.

²⁶ Alternatyviųjų degalų įstatymas, 30 str. 2 d.

²⁷ Motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo Nr. XIII-2690 pakeitimo įstatymo projektas, 2021-12-01 Nr. XIVP-1182.

²⁸ Vyriausybės 2022-11-23 nutarimu Nr. 1152 patvirtinti Darnaus judumo fondo nuostatai, 2 p.

siektinas šio fondo rezultatas, atitinkamai nėra aišku, koks lėšų poreikis reikalingas, todėl negalime įvertinti, ar įsteigtas fondas sukurs lauktą poveikį, o ateityje nebus galimybės įvertinti fondo lėšų panaudojimo efektyvumo.

70 rodiklis „Pradėjęs veikti atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos kompetencijų centras“

4. Rodiklis pasiektas iš dalies, nes esamas reglamentavimas tobulintinas tam, kad Vyriausybės kanclerio įsakymu²⁹ sukurta darbo grupė atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos kompetencijų centro iniciatyvoms įgyvendinti veiktų taip, kaip nurodyta Tarybos sprendimu patvirtintame rodiklio aprašyme. Šiuo įsakymu darbo grupei pavesta vertinti skaitmeninės transformacijos ir duomenų atvėrimo projektus. Ekonomikos ir inovacijų ministras įsakymu³⁰ patvirtino Planuojamų kurti skaitmeninių sprendimų, leidžiančių saugiai ir patogiai gauti paslaugas, vertinimo metodiką, kuri skirta atrinkti prioritetinius, didžiausią naudą valstybei ir visuomenei suteikiančius skaitmeninius sprendimus, finansuojamus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis. Pagal metodiką darbo grupė yra atrankos ir vertinimo komisijos narė, dalyvaujanti vertinant paraiškas kurti skaitmeninių sprendimų projektus ir teikiant siūlymus dėl projektų įgyvendinimo tikslingumo. Paraiškos vertinamos pagal metodikoje nustatytus skaitmeninių sprendimų prioritetų nustatymo principus ir vertinimo kriterijus. Teisės aktuose nereglementuota, kad darbo grupė:
 - Analizuos esamus skaitmeninius sprendimus, vertindama jų funkcionalumą, nes tiek pagal Vyriausybės kanclerio įsakymą tiek pagal metodiką ji vertins tik planuojamus kurti skaitmeninius sprendimus.
 - Vertins naujas iniciatyvas, kurios finansuojamas ne tik iš ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų, atsižvelgdama į esamų sprendimų dubliavimo ir technologinių sprendimų tikslingumo aspektus.
 - Vertins atrinktus sukurti skaitmeninius projektus architektūros atitikties aspektu. Atsižvelgiant į tai, kad bendroji informacinių sistemų ir duomenų architektūra, standartai ir techniniai reikalavimai, kurie turėtų būti taikomi naujai kuriamiems sprendimams, nėra nustatyti, darbo grupė šiuo metu ir negalėtų vertinti skaitmeninių projektų architektūros atitikties aspektu.
5. Ekonomikos ir inovacijų ministerijos atstovai informavo, kad esamas darbo grupės veiklos reglamentavimas yra pirminis žingsnis integruojant darbo grupę į informacinių išteklių valdymo politikos formavimą ir jos įgyvendinimą. Siekiant užtikrinti darbo grupės veiklos tęstinumą ir numatytų funkcijų vykdymą, planuojama pakeisti Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymą, kuriame bus įtvirtintas valstybės informacinių išteklių ir skaitmeninės transformacijos valdymo mechanizmas bei valstybės duomenų architektūros modelių principai. Tai numatyta Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane³¹.

²⁹ Vyriausybės kanclerio 2021-08-13 įsakymas Nr. V-115 „Dėl darbo grupės atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos kompetencijų centro iniciatyvoms įgyvendinimo sudarymo“.

³⁰ Ekonomikos ir inovacijų ministro 2022-09-12 įsakymas Nr. 4-984 „Dėl planuojamų kurti skaitmeninių sprendimų, leidžiančių saugiai ir patogiai gauti paslaugas, vertinimo metodikos patvirtinimo“.

³¹ Vyriausybės 2021-03-10 nutarimu Nr. 155 patvirtintas Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planas, 9.2.6 veiksmas.

6. Teisės aktuose nėra nustatyta, kad sukurta darbo grupė analizuoja ir vertina visų naujų ir esamų skaitmeninių sprendimų funkcionalumą ir spręstinus uždavinius, dubliavimo ir technologinių sprendimų tikslingumo aspektus, o baigus šį procesą – vertina skaitmeninius sprendimus architektūros atitikties aspektu, taip pat nėra nustatyta pareiga viešojo sektoriaus institucijoms kreiptis į šią grupę ir laikytis jos siūlomų sprendimų. Todėl matome riziką, kad nebus pasiektas plane numatytas reformos tikslas – įgyvendinti visišką viešojo sektoriaus institucijų procesų pertvarką, skaitmenizaciją ir sistemų integraciją. Neįgyvendinus reformos, liktų neišspręstos problemos, susijusios su skaitmeninių sprendimų fragmentacija, neracionaliu ir neefektyviu lėšų naudojimu kuriant skaitmeninius sprendimus, žemu institucijų IT valdymo brandos lygiu, neužtikrinamu valstybės informacinių išteklių integralumu³².

110 rodiklis „Įsigaliojęs Profesinio (karjeros) orientavimo sistemą reglamentuojantis tvarkos aprašas“

7. Rodiklis pasiektas iš dalies, nes Vyriausybės patvirtintas Profesinio orientavimo teikimo tvarkos aprašas³³ neregamentuoja karjeros konsultavimo paslaugų suaugusiems teikimo per Mokymosi visą gyvenimą (MVG) sistemą ir šių paslaugų finansavimo tvarkos. Apraše nurodyta, kad Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras užtikrina profesinio orientavimo teikimą pradėjusiems mokytis pagal pradinio ugdymo programą ir vyresniems asmenims, tačiau aprašas ir jam įgyvendinti patvirtintos rekomendacijos³⁴ reglamentuoja profesinio orientavimo paslaugų teikimą ir jų finansavimą tik mokiniams. Neregamentavus suaugusiųjų profesinio orientavimo, nebus pasiektas reformos tikslas – sukurti veiksmingą tarpinstituciniu bendradarbiavimu ir MVG kultūra pagrįstą karjeros planavimo sistemą, kuri užtikrintų efektyvias ugdymo karjeras ir karjeros planavimo paslaugas kiekvienam šalies gyventojui nuo pirmosios mokyklos klasės per visą žmogaus gyvenimą³⁵.
8. Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos atstovai informavo, kad profesinio orientavimo ir MVG sistemos sukūrimo reformos yra vykdomos lygiagrečiai ir papildo viena kitą. Sąsajų su MVG sistema ministerija negalėjo nustatyti Profesinio orientavimo teikimo tvarkos apraše, nes MVG sistemos reformos principai dar nėra nustatyti Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatyme³⁶. Priėmus įstatymo pakeitimus, ministerija planuoja pateikti ir aprašo pakeitimus, kurie įtvirtintų konkretesnę profesinio orientavimo paslaugų teikimą suaugusiems per MVG sistemą.

³² „Naujos kartos Lietuva“, 3.6 reforma „Į klientą orientuotos paslaugos“, 176 psl.

³³ Vyriausybės 2022-08-24 nutarimas Nr. 847.

³⁴ Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022-08-31 įsakymu Nr. V-1334 patvirtintos Rekomendacijos dėl karjeros specialistų funkcijų ir profesinio orientavimo paslaugų teikimo švietimo įstaigose.

³⁵ Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas „Naujos kartos Lietuva“, 4.6. reforma, 221 psl.

³⁶ 1998-06-30 Nr. VIII-822.

127 rodiklis „Įsigaliojęs Vyriausybės nutarimas dėl Inovacijų agentūros įsteigimo ir inovacinės veiklos skatinimo funkcijų Inovacijų agentūrai perdavimo“

9. Rodiklis pasiektas iš dalies, nes planuotas viešajame sektoriuje vykdomų inovacijų skatinimo funkcijų konsolidavimas nebaigtas. Siekiant efektyvinti inovacijų politikos įgyvendinimą, konsoliduoti su jų skatinimu susijusias funkcijas, atlikti veiksmai, numatyti plane:
 - Įsteigta VŠĮ Inovacijų agentūra prie VŠĮ Lietuvos verslo paramos agentūros prijungus VŠĮ „Versli Lietuva“³⁷ ir perdavus Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūros inovacinės veiklos funkcijas³⁸.
 - Sudaryta bendradarbiavimo sutartis tarp Inovacijų agentūros ir INVEGOS. Pagal sutartį abi šalys susitarė derinti veiksmus, susijusius su inovacijų plėtra ir vystymu Lietuvoje, Inovacijų agentūra turėtų teikti INVEGAI jos vykdomų su inovacijomis susijusių skatinamųjų priemonių projektų ekspertinį ir atitikties vertinimą.
10. Pagal planą taip pat numatyta į Inovacijų agentūrą integruoti VŠĮ Lietuvos inovacijų centrą arba atlikti jo reorganizaciją, viešojo sektoriaus institucijoms atsisakant centro dalininko teisių. Vyriausybė nutarė parduoti valstybei nuosavybės teise priklausančias centro dalininko teises viešo aukciono būdu³⁹. Aukcionas įvyko, tačiau pardavimo sandoris užginčytas teisme⁴⁰.
11. ES Taryba 2019-2020 m. teikdama rekomendacijas Lietuvai yra atkreipusi dėmesį, kad situacija, kai inovacijų skatinimo funkcijas vykdo kelios įstaigos, kenkia mokslo ir verslo bendradarbiavimui ir trukdo vykdyti novatorišką veiklą. Lietuvai rekomenduota sukurti nuoseklią politikos priemonių sistemą, skirtą mokslo ir verslo bendradarbiavimui skatinti ir mokslinių tyrimų bei inovacijų politikos įgyvendinimo agentūroms konsoliduoti⁴¹.

144 rodiklis „Seimui pateikti išsamios analizės pagrindu parengti pasiūlymai dėl aplinkosauginių mokesčių ir kitų ekonomikos augimo nestabdančių šaltinių apmokestinimo plėtros“

12. Rodiklis pasiektas iš dalies, nes Seimui pateikti pasiūlymai ne dėl visų planuotų mokesčių pakeitimų. Plane⁴² nurodyta, kad plečiant ekonomikos augimo nestabdančių šaltinių apmokestinimą, daugiausiai dėmesio turėtų būti skiriama nekilnojamojo turto mokesčiui, akcizų taikymui energetikos produktams, kitiems žaliesiems mokesčiams. Seimui 2021-12-01

³⁷ Vyriausybės 2021-12-15 nutarimas Nr. 1092 „Dėl sutikimo reorganizuoti VŠĮ „Versli Lietuva“.

³⁸ Technologijų ir inovacijų įstatymo 14 str. pakeitimas (2021-12-09 Nr. XIV-737), ekonomikos ir inovacijų ministro ir švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022-03-30 įsakymas Nr. V-469/4-510 „Dėl biudžetinės įstaigos mokslo, inovacijų ir technologijų veiklų perdavimo viešajai įstaigai Inovacijų agentūrai“.

³⁹ Vyriausybės 2022-07-20 nutarimas Nr. 776 „Dėl valstybei nuosavybės teise priklausančių viešosios įstaigos Lietuvos inovacijų centro dalininko pardavimo“.

⁴⁰ Vilniaus apygardos teismui pateikti trys ieškiniai.

⁴¹ ES Tarybos rekomendacija dėl 2019 m. Lietuvos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2019 m. Lietuvos stabilumo programos, 2019-06-05 COM(2019) 515 *final*.

⁴² Plano F.1.2.2. papriemonė, apimanti 144 ir 145 rodiklius.

pateiktas Akcizų įstatymo pakeitimo projektas⁴³, kuriuo siūloma sumažinti akcizų lengvatas iškastiniam kurui arba jų atsisakyti, nuosekliai didinti gazoliams, akmens anglims, koksui ir lignitui taikomus akcizų tarifus, nustatyti akcizus šildymui skirtoms durpėms ir nuosekliai juos didinti, į kai kuriems energiniams produktams taikomus akcizų tarifus įtraukti CO2 dedamąją, panaikinti nebeaktualias akcizų lengvatas, taikomas I kartos biodegalams. 2021-12-23 priimtas Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimas⁴⁴, kuriuo išplėstas mokėtojų už aplinkos teršimą sąrašas, padidintas mokesčio už nepavojingų atliekų šalinimą sąvartyne tarifo dydis. Tačiau Seimui nepateikti planuoti siūlymai dėl nekilnojamojo turto mokesčio, o transporto priemonių taršos mokesčio pakeitimų siūlymai grąžinti tobulinimui

- Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas⁴⁵ derintas su suinteresuotomis institucijomis ir visuomene nuo 2022-05-26 iki 2022-06-10. Derinimui pateiktais pakeitimais buvo siūloma apmokestinti visus gyventojo turimus nekilnojamojo turto objektus, o ne bendrą jų verčių sumą, taikant progresyviuos tarifus, kuriuos nustatytų savivaldybės pagal Nekilnojamojo turto mokesčio įstatyme nustatytas tarifo intervalo ribas. Po pateiktų pastabų, įstatymo projektas 2022-11-30 pateiktas Vyriausybei⁴⁶.
 - Motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas⁴⁷ pateiktas Seimui 2021-12-01. Pakeitimais buvo siūloma atsisakyti transporto priemonių registracijos mokesčio ir įvesti kasmet mokamą taršos mokestį. Po svarstymų projektas grąžintas tobulinti Aplinkos ministerijai 2022-01-12. Patikslintas projektas Seimui iki 2022-11-30 nebuvo pateiktas.
13. Seimui pateikus ne visus planuotus siūlymus, susijusius su ekonomikos augimo nestabdančių šaltinių apmokestinimo plėtra, gali būti nepasiekti reformos „Teisingesnė ir augti palankesnė mokesčių sistema“ tikslai. Augant tvariomis pajamomis nepadengtomis ilgalaikėms išlaidoms, ekonomikos augimo nestabdančių mokesčių plėtra yra aktuali⁴⁸. Tarptautinis valiutos fondas atkreipia dėmesį, kad tokiu atveju mokesčių sistemą reikia tobulinti ne trumpalaikėje, o ilgalaikėje perspektyvoje ir dėl to būtinas sutarimas dėl mokesčių reformų, plečiant aplinkosaugos ir nekilnojamojo turto mokesčius⁴⁹. Valstybės kontrolė savo išvadose ir ataskaitose pažymėjo, kad, augant ilgalaikėms išlaidoms ir siekiant užtikrinti, kad struktūrinis deficitas neaugtų, būtina numatyti diskrecines pajamų priemones, kurios užtikrintų ilgalaikius ir tvarius pajamų šaltinius⁵⁰.

⁴³ 2021-12-01 Seimui pateiktas Akcizų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3, 27, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 43, 581, 59 str., II sk. V skirsnio pakeitimo, 40 str. pripažinimo netekusiu galios ir įstatymo papildymo 3 priedu įstatymo projektas.

⁴⁴ Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 2, 4, 5, 6, 7, 9 str. ir 1, 2, 8 priedų pakeitimo įstatymas, 2021-12-23 Nr. XIV-876.

⁴⁵ Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 ir 14 str. pakeitimo įstatymo projektas, 2022-05-26 Nr. 22-8197.

⁴⁶ Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projektas, 2022-11-30 Nr. 22-8197(2).

⁴⁷ Motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo Nr. XIII-2690 pakeitimo įstatymo projektas, 2021-12-01 Nr. XIVP-1182.

⁴⁸ Valstybės kontrolės išvada dėl susidariusios padėties atitikties išskirtinių aplinkybių sąvokai, 2022-09-20 Nr. BPE-8.

⁴⁹ Tarptautinio valiutos fondo 2022-07-28 ataskaita Nr. 2022/251: [Republic of Lithuania: 2022 Article IV Consultation-Press Release; and Staff Report \(imf.org\)](#) (žiūrėta 2022-09-30).

⁵⁰ Valstybės kontrolės išvados dėl struktūrinio postūmio užduoties, nustatomos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekte, ir papildomų priemonių (pinigine išraiška) poreikio šiai užduočiai įvykdyti, 2022-03-14 Nr. BPE-1, 2022-05-05 Nr. BPE-3.

152 rodiklis „Įsigalioję Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių pakeitimai“

14. Rodiklis pasiektas iš dalies. Patikslintos Viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklės⁵¹, nustatančios galimybę įgyvendinti konsoliduotus vietos valdžios partnerystės projektus, kuriuose dalyvautų kelios savivaldybės. Tačiau nepriimti teisės aktų pakeitimai, kurie įgalintų jas dalyvauti valstybės organizuojamuose viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės (VPSP) skatinimo programose. Šiai nuostatai įteisinti nuspręsta tikslinti Strateginio valdymo metodiką⁵², nes savivaldybių galimybės įgyvendinti veiklas dalyvaujant valstybės organizuojamuose VPSP skatinimo programose būtų vertinamos rengiant strateginio planavimo dokumentus. 2022-11-24 derinimui pateiktas Strateginio valdymo metodikos pakeitimo projektas⁵³.

2. 20 AUDITUOTŲ PIRMOJO MOKĖJIMO PRAŠYMO RODIKLIŲ PASIEKIMAS ATITINKA ES TARYBOS SPRENDIMĄ, TAČIAU 3 IŠ JŲ GALI NESUKURTI LAUKTO POVEIKIO

15. Kadangi Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano rodikliai yra pažangos veiklų įgyvendinimą matuojantys produkto rodikliai, kurie turi būti pasiekti įgyvendinant svarbias šaliai reformas, laikėmės nuostatos, kad rodikliai pasiekti tinkamai ne tik tada, kai jie pasiekti pagal ES Tarybos sprendime pateiktą aprašymą, bet ir kai jų pasiekimas prisideda prie papriemonės įgyvendinimo, t. y. sukuria laukto poveikį. Nustatėme, kad keturi rodikliai pasiekti pagal aprašymą, bet lauktas poveikis gali būti pasiektas tik atlikus papildomus veiksmus.

37 rodiklis „Pradėjusi veikti viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinė sistema“

16. Viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų registracijos sistema sukurta 2022-06-03. 2022-11-24 joje užregistruota apie 52 proc. viešųjų elektromobilių įkrovimo stotelių⁵⁴, iš jų tik 9 proc. (28 iš 310 užregistruotų) skelbia dinامينius duomenis. Sistemoje nesant informacijos apie visas Lietuvoje veikiančias viešąsias ir pusiau viešąsias elektromobilių įkrovimo stoteles, jų dinامينius duomenis, sistema nėra pakankamai informatyvi. Rodiklis pasiektas pagal ES Tarybos sprendime nurodytą aprašymą, tačiau, kol skelbiama informacija neišsami, tol gali būti nepasiektas papriemonės tikslas – sudaryti palankias sąlygas verslo įmonėms ir gyventojams

⁵¹ Vyriausybės 2022-06-22 nutarimu Nr. 663 pakeistų Viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių 27¹ p.

⁵² Vyriausybės 2021-04-28 nutarimu Nr. 292 patvirtinta Strateginio valdymo metodika.

⁵³ Vyriausybės nutarimo „Dėl LR Vyriausybės 2021-04-28 nutarimo Nr. 292 „Dėl Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo, LR regioninės plėtros įstatymo 4 str. 3 ir 5 d., 7 str. 1 ir 4 d. ir LR biudžeto sandaros įstatymo 14¹ str. 3 d. įgyvendinimo pakeitimo“ projektas, 2022-11-24 Nr. 22-15921.

⁵⁴ Susisiekimo ministerijos duomenimis, 2022-11-24 registruota 310 elektromobilių įkrovimo stotelių, o Europos Komisijai 2022-06-10 pateiktame vienlapyje nurodyta, kad šiuo metu šalyje jų yra apie 600.

naudoti netaršias transporto priemones. Už viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų įregistravimą šioje sistemoje atsako elektromobilių įkrovimo prieigos operatorius, kuris turi kreiptis į sistemos tvarkytoją dėl unikalios identifikacinio kodo suteikimo ir prieigos įregistravimo sistemoje⁵⁵. SM imasi priemonių: 2022-06-23 raštu⁵⁶ pakvietė šių prieigų operatorius registruotis sistemoje, raštais bei elektroniniu paštu primena elektromobilių įkrovimo stotelių savininkams / operatoriams apie Alternatyviųjų degalų įstatyme įtvirtintą prievolę užregistruoti elektromobilių įkrovimo stoteles Viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų registracijos sistemoje bei užtikrinti dinaminių duomenų teikimą.

93 rodiklis „Įsigalioję formaliojo švietimo programas vykdančių mokyklų tinklo kūrimo taisyklių pakeitimai“

17. Vyriausybė nutarimu⁵⁷ pakeitė Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisykles pagal ES Tarybos sprendime pateiktą rodiklio aprašymą, bet pakeitimai gali būti nebetaikomi, nes Konstitucinis Teismas 2022-05-25 priėmė nagrinėti Seimo narių grupės prašymą ištirti, ar šiuo teisės aktu nustatyti formalūs kriterijai, lemiantys savivaldybių mokyklų reorganizavimą ar likvidavimą, neprieštarauja Konstitucijai⁵⁸. Nuo Konstitucinio Teismo sprendimo priklauso, ar nebus atšaukti jau įgyvendinti minėtame plane sutarti reikalavimai nustatyti kriterijus formaliojo švietimo programas vykdančioms mokykloms: mažinti jungtinių klasių skaičių, draudimas jungti 5–8 klases, pertvarkyti valstybines mokyklas, kuriose mokosi 60 ar mažiau mokinių, mažinti skaičių gimnazijų ir mokyklų, kuriose mokosi mažiau nei 200 mokinių. Susidarius tokiai situacijai rizikuojama ateityje negauti dalies Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų, nes Reglamente nustatyta, kad tinkamas rodiklių pasiekimas suponuoja, kad valstybė narė neatšaukė priemonių, susijusių su pirmiau tinkamai pasiektais rodikliais⁵⁹.

142 rodiklis „Seimui pateikti išsamios analizės pagrindu parengti pasiūlymai dėl mokesčių lengvatų ar specialių apmokestinimo režimų atsisakymo“

18. Negalėjome įvertinti, ar rodiklis pasiektas pagal ES Tarybos sprendimą, nes priimti teisės aktai, arba Seimui pateikti jų projektai tik dėl dalies lengvatų ir specialiųjų apmokestinimo režimų, ir nėra aišku, kokie sprendimai priimti dėl likusių. Finansų ministro įsakymu⁶⁰ sudaryta mokesčių lengvatų ir kitų specialiųjų apmokestinimo sąlygų peržiūros tarpinstitucinė darbo grupė, kuriai pavesta iki 2021-10-15 atlikti mokesčių lengvatų ir specialiųjų sąlygų, iškreipiančių apmokestinimo teisingumą, kaštų ir naudos analizę ir pateikti ministrui pasiūlymus dėl mokesčių teisinio reguliavimo tobulinimo. Pagal 6 mokesčių sistemos peržiūros kryptis, darbo grupė svarstė 21 grupę lengvatų ir specialiųjų apmokestinimo sąlygų, tačiau tik dėl 2 kryptyse numatytų 2 lengvatų ir specialių apmokestinimo režimų grupių priimti teisės aktų pakeitimai

⁵⁵ Alternatyviųjų degalų įstatymas, 2021-03-23 Nr. XIV-196, 25 str. 4 d. ir 35 str. 8 d.

⁵⁶ Susisiekimo ministerijos 2022-06-23 raštas Nr. 2-2785 „Dėl registracijos Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinėje sistemoje“.

⁵⁷ 2021-12-22 Nr. 1110.

⁵⁸ Konstitucinio Teismo pirmininko 2022-05-25 potvarkis Nr. 2B-21 „Dėl prašymo priėmimo“.

⁵⁹ Europos Parlamento ir ES Tarybos 2021-02-12 reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatomas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, 24 str. 3 d.

⁶⁰ 2021-02-22 įsakymas Nr. 1K-55 „Dėl tarpinstitucinės darbo grupės sudarymo“.

arba pateikti jų projektai Seimui (1 lentelė). Dėl nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų 2022-11-30 pateiktas įstatymo pakeitimo projektas Vyriausybei. Kokie sprendimai priimti dėl likusių 18 lengvatų ir apmokestinimo sąlygų grupių nėra aišku.

1 lentelė. Iki 2022-11-30 priimti sprendimai dėl svarstytų mokesčių lengvatų ir specialiųjų apmokestinimo sąlygų

Lengvatų arba specialiųjų apmokestinimo sąlygų grupės	Priimti sprendimai	Atlikti pakeitimai
1 mokesčių peržiūros kryptis – Pelno reinvestavimo skatinimas		
Investicijų lengvatos	-	-
2 mokesčių peržiūros kryptis – Investavimo ir ilgalaikio taupymo instrumentų modelis		
Gyventojų pajamų mokesčio lengvatos finansų rinkų produktams	-	-
3 mokesčių peržiūros kryptis – Lengvatų ir specialiųjų apmokestinimo sąlygų peržiūra		
Lengvata gyvybės draudimo įmonėms	-	-
Lengvata sveikatos priežiūros įstaigoms	-	-
Lengvatos žemės ūkio sektoriui	-	-
Lengvata filmų gamybai	-	-
Specialiųjų atidėjinių atskaitymas	-	-
Lengvatos kolektyvinio investavimo subjektams ir jų dalyviams	-	-
Įmonių grupės nuostolių perėmimas	-	-
Automobilių išlaidų atskaitymas	-	-
Lengvata akcijų pardavimui	-	-
Individualios veiklos pajamų apmokestinimo ir administravimo klausimai	-	-
Pelno mokesčio lengvatų smulkiosioms įmonėms sąlygų peržiūra	-	-
Smulkaus verslo mokesčių surinkimo automatizavimo galimybių vertinimas	-	-
Registravimo PVM mokėtojais ribos peržiūra	-	-
4 mokesčių peržiūros kryptis – Žalioji ekonomikos transformacija		
Iškastinio kuro lengvatos	2021-12-01 Seimui pateiktas Akcijų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3, 27, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 43, 58 ¹ , 59 str., II sk. V skirsnio pakeitimo, 40 str. pripažinimo netekusiu galios ir įstatymo papildymo 3 priedu įstatymo projektas. Įstatymas iki šiol nepriimtas.	Siūloma sumažinti iškastiniam kurui taikomų akcijų lengvatas arba jų atsisakyti, panaikinti nebeaktualias akcijų lengvatas, taikomas I kartos biodegalams.
Lengvata už priimtas pasaugojimui atliekas	-	-
5 mokesčių peržiūros kryptis – Savivaldos finansinio savarankiškumo didinimas		
Nekilnojamojo turto mokesčio lengvatos	Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projektas pateiktas Vyriausybei 2022-11-30. Seimui projektas dar nepateiktas.	Siūloma pakeisti nekilnojamojo turto mokesčio lengvatos modelį.
Žemės mokesčio lengvatos	-	--
6 mokesčių peržiūros kryptis – Pajamų nelygybės mažinimas		
Neapmokestinamasis pajamų dydis	2021-11-25 priimtas Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 str. pakeitimo įstatymas Nr. XIV-713.	Nuo 2022-01-01 NPD padidintas iki 460 eurų tiems gyventojams, kurių mėnesio pajamos neviršija vidutinio darbo užmokesčio, siekiant sumažinti darbo jėgos apmokestinimą mažas ir vidutines pajamas gaunantiems asmenims.
	2022-05-17 priimtas Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 str. pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1098.	Padidintas NPD iki 540 mažas ir vidutines pajamas gaunantiems asmenims, siekiant

Lengvatų arba specialiųjų apmokestinimo sąlygų grupės	Priimti sprendimai	Atlikti pakeitimai
		amortizuoti mažiausias pajamas gaunančių gyventojų dėl būtinųjų kasdienio vartojimo prekių kainų šuolio patiriamas išlaidas
Dovanų apmokestinimas	-	-

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Finansų ministerijos interneto svetainėje paskelbtus pristatymus pagal 6 mokesčių sistemos peržiūros kryptis

19. Pagal Veiklos susitarimą, Europos Komisijai turėtų būti pateiktas viešai prieinamas rodiklio pasiekimą įrodantis dokumentas, kuriame būtų apibendrinta lengvatų ir specialiųjų apmokestinimo režimų alternatyvų analizė, įskaitant sąnaudų ir naudos analizę. Auditoriams buvo pateikta viešai prieinama neapmokestinamojo pajamų dydžio lengvatos analizė ir subsidijų iškastiniam kurui atsisakymo ir akcizų taikymo energetiniams produktams analizė. Jomis remiantis pakeistas Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas ir pateiktas Seimui svarstyti Akcizų įstatymo pakeitimas (1 lentelė). Darbo grupės argumentų, kurie pagrįstų, kad likusios lengvatos ir specialios apmokestinimo sąlygos yra efektyvios bei atitinkančios valstybės prioritetus, nėra.
20. Finansų ministerijos atstovų teigimu, sprendimų dėl likusių lengvatų ir apmokestinamųjų sąlygų perkėlimas į teisės aktų projektus bei atitinkamas jų pagrindimas lydimuosiuose dokumentuose, pateikiant juos Seimui buvo atidėtas atsižvelgiant į valstybės prioritetų pasikeitimą dėl geopolitinės situacijos ir itin didelio energijos kainų šuolio, nes šio rodiklio aprašymas referuoja į neefektyvių ir (ar) valstybės prioritetų įgyvendinimo kryptių neatitinkančių lengvatų atsisakymą. Vėliau šie sprendimai bus atspindėti teisės aktų projektuose, jų lydimuosiuose dokumentuose, kurie viešai bus paskelbti Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.
21. Nesant visų mokesčių lengvatų ir kitų specialiųjų apmokestinimo sąlygų analizės rezultatų ir darbo grupės priimtų sprendimų bei pateiktų argumentų, negalima įsitikinti, ar priimti teisės aktai ir Seimui pateikti jų projektai yra pakankami teigti, kad bus atsisakoma visų neefektyvių, valstybės prioritetų įgyvendinimo kryptių ir žaliojo kurso nebeatitinkančių mokesčių lengvatų ir specialių apmokestinimo režimų.
22. Valstybės kontrolė, 2013 m. atlikusi mokesčių lengvatų auditą ⁶¹, nustatė, kad nepakankamai apibrėžti šių lengvatų tikslai ir taikymo terminai, viešai teikiama ne visa informacija apie jų poveikį biudžeto pajamoms. Vyriausybei rekomenduota patvirtinti mokesčių lengvatų taikymo stebėsenos tvarką, nustatančią stebimas lengvatas ir stebėsenos periodiškumą, kriterijus, pagal kuriuos būtų vertinamas jų poveikis ir nauda visuomenei, verslui ir biudžeto pajamoms, taip pat nustatančią subjektų kompetenciją ir atsakomybę, stebėsenos rezultatų viešinimą. Rekomendacija neįgyvendinta.

⁶¹ Valstybinio audito ataskaita „Mokesčių lengvatos“, 2013-06-07 Nr. VA-P-60-3-7.

3. DĖL LAIKU NEATLIKTŲ TARPINIŲ ŽINGSNIŲ AR NEPASIEKTŲ PIRMOJO MOKĖJIMO PRAŠYMO RODIKLIŲ KYLA RIZIKA LAIKU NEPASIEKTI KITŲ RODIKLIŲ

23. Planas sudarytas taip, kad, siekiant įvykdyti suplanuotą reformą ar investiciją, reikia pasiekti ne vieną rodiklį. Vienų rodiklių pasiekimas priklauso nuo kitų pasiekimo. Todėl siekiant užtikrinti minėto plano įgyvendinimą laiku ir išmokėti visas valstybei narei suplanuotas skirti Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšas, jame nustatytas kiekvieno rodiklio pasiekimo orientacinis terminas⁶². Siekiant sustiprinti tam tikrų rodiklių pasiekimo kontrolę, Veiklos susitarime su EK nustatyti šių rodiklių tarpiniai žingsniai ir jų įgyvendinimo orientaciniai terminai.
24. Audito metu analizavome rodiklius ir tarpinius žingsnius, už kurių pasiekimą atsakingos EIM, FM, SM, ŠMSM ir kuriuos pagal minėtą planą bei Veiklos susitarimą numatyta pasiekti iki 2022-06-30. Visi audituoti rodikliai ir tarpiniai žingsniai nurodyti 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ (42 psl.).

3.1. 4 iš 18 rodiklių, nepasiektų pagal ES Tarybos sprendime nustatytą orientacinį tvarkaraštį, gali turėti įtakos kitų rodiklių pasiekimui laiku

25. Laikėmės nuostatos, kad rodikliai pasiekti laiku, jei jie pasiekti pagal ES Tarybos sprendime numatytą orientacinį tvarkaraštį. Nustatę pasiekimo vėlavimą, vertinome jo įtaką kitiems rodikliams.
26. 18 iš 26 audituotų rodiklių nepasiekti pagal ES Tarybos sprendime nustatytą orientacinį tvarkaraštį. Dėl keturių iš jų gali vėluoti kitų rodiklių pasiekimas (2 lentelė).

2 lentelė. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano rodikliai, nepasiekti pagal numatytą orientacinį tvarkaraštį ir galintys turėti įtakos kitų rodiklių pasiekimui laiku

Laiku nepasiektas rodiklis			Rodiklis, kuriam nustatyta įtaka		
Nr.	Pavadinimas	Orientacinis terminas	Nr.	Pavadinimas	Orientacinis terminas
128	Įsigalioję pakeisti inovacinę veiklą reglamentuojantys teisės aktai	2021 m. IV ketv.	129	Įsigaliojusi atnaujinta paskatų verslui investuoti į MTEP sistema	2022 m. IV ketv.
142	Seimui pateikti išsamios analizės pagrindu parengti pasiūlymai dėl mokesčių lengvatų ar specialių apmokestinimo režimų atsisakymo	2022 m. II ketv.	143	Įsigalioję mokesčių teisės aktų pakeitimai dėl mokesčių lengvatų ir specialių apmokestinimo režimų atsisakymo	2023 m. I ketv.
144	Seimui pateikti išsamios analizės pagrindu parengti pasiūlymai dėl aplinkosauginių mokesčių ir kitų ekonomikos augimo nestabdančių šaltinių apmokestinimo plėtos	2022 m. II ketv.	145	Įsigalioję akcizų ir aplinkosauginių mokesčių bei turto mokesčių teisės aktų pakeitimai	2023 m. I ketv.

⁶² ES Tarybos 2021-07-20 įgyvendinimo sprendimas Nr. 10477/21 dėl Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo, preambulės 33 p.

Laiku nepasiektas rodiklis			Rodiklis, kuriam nustatyta įtaka		
Nr.	Pavadinimas	Orientacinis terminas	Nr.	Pavadinimas	Orientacinis terminas
146	Pateikta studija dėl gyventojų pajamų apmokestinimo ir socialinio draudimo įmokų efektyvumo mažinant skurdą ir pajamų nelygybę	2022 m. II ketv.	147	Įsigalioję teisės aktų dėl gyventojų pajamų apmokestinimo ir socialinio draudimo įmokų pakeitimai, numatant jų taikymą ne anksčiau kaip 2024 m.	2022 m. IV ketv.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal audituojamų subjektų pateiktus ir rodiklių veiksmų planuose nurodytus duomenis

27. 3 iš 4 laiku nepasiektų rodiklių, galinčių turėti įtakos kitų rodiklių pasiekimui laiku, yra susiję su mokestinių teisės aktų pakeitimais:

- Iki 2022-12-31 turėtų įsigalioti teisės aktų dėl gyventojų pajamų apmokestinimo ir socialinio draudimo įmokų pakeitimai, siekiant geriau apsaugoti gyventojus nuo skurdo ir mažinti pajamų nelygybę (147 rodiklis). Studija, kurios pagrindu rengiami būtini teisės aktų pakeitimai, pateikta Finansų ministerijai 2022-08-01 (146 rodiklis). Taigi siekiant, kad 147-asis rodiklis būtų pasiektas laiku, per 5 mėnesius turi būti parengti mokesčių įstatymų pakeitimai, suderinti su suinteresuotomis institucijomis, visuomene ir priimti Seimo.
- Iki 2023-03-31 turėtų įsigalioti mokesčių įstatymų pakeitimai, susiję su lengvatų ir specialių apmokestinimo režimų atsisakymu (143 rodiklis). Iki 2022-11-30 dar nebuvo priimtas 2021-12-01 Seimui pateiktas Akcizų įstatymo pakeitimas, o Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo pakeitimo projektas Seimui nepateiktas (142 rodiklis). Be to, įžvelgiame riziką, kad 143-iasis rodiklis nebus tinkamai pasiektas, nes nematome mokestinės darbo grupės argumentų, kurie pagrįstų, kad nesiūlomos panaikinti lengvatos ir specialios apmokestinimo sąlygos yra efektyvios bei atitinkančios valstybės prioritetus (142 rodiklis).
- Iki 2023-03-31 turėtų įsigalioti mokesčių įstatymų pakeitimai, susiję su ekonomikos augimo nestabdančių šaltinių apmokestinimo išplėtimu (145 rodiklis). Tačiau iki 2022-11-30 dar nebuvo priimtas 2021-12-01 Seimui pateiktas Akcizų įstatymo pakeitimas, Aplinkos ministerijai 2022-01-12 grąžintas tobulinti Motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo pakeitimas, o Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo pakeitimo projektas Seimui nepateiktas (144 rodiklis).

28. Iki 2022-12-31 turėtų įsigalioti atnaujintos MTEP paskatų sistemos taisyklės (apie 20 teisės aktų), parengtos remiantis atliktos paskatų verslui investuoti į MTEP studijos rekomendacijomis (129 rodiklis). Dėl užtrukusio naujos strateginės valdymo sistemos įgyvendinimo proceso, studija 2022-11-30 nebuvo parengta. Pažangos priemonės Nr. 05-001-01-05-07 „Sukurti nuoseklią inovacinės veiklos skatinimo sistemą“ aprašas patvirtintas 2022-07-22⁶³, o projektų finansavimo sąlygų aprašas⁶⁴ – 2022-09-08, t. y. 8 mėn. vėliau, nei buvo planuota (128 rodiklis). EIM, siekdama išvengti rodiklio vėlavimo, atliko studijos pirkimą (konkurso laimėtojas nustatytas 2022-06-17). Sutartis su juo pasirašyta 2022-09-22, patvirtinus projektų finansavimo sąlygų aprašą. Sutartyje numatyta studiją parengti per 3 mėnesius nuo sutarties įsigaliojimo dienos, t. y. iki 2022-12-22. Dėl to įžvelgiama rizika, kad iki 2022-12-31 nepavyks studijos pagrindu parengti ir patvirtinti atnaujintas MTEP paskatų sistemos taisykles ir 129-ojo rodiklio pasiekimas vėluos.

⁶³ Ekonomikos ir inovacijų ministro 2022-07-22 įsakymas Nr. 4-885.

⁶⁴ Ekonomikos ir inovacijų ministro 2022-09-08 įsakymas Nr. 4-979.

29. Vertindami vidaus kontrolės priemonės nustatėme, kad dėl užtrukusio naujos strateginio valdymo sistemos įgyvendinimo proceso vėluos ir 67 rodiklio „Pradėjęs veikti duomenų mainų įrankis“ pasiekimas. Pagal minėtą planą, iki 2022-12-31 turėtų pradėti veikti atitinkamus apskaitos reikalavimus atitinkantis duomenų mainų įrankis, kurį sukūrus, būtų galima plačiu mastu siųsti, gauti ir apdoroti elektronines sąskaitas. Tačiau pažangos priemonės aprašas patvirtintas tik 2022-07-12⁶⁵, o projektų finansavimo sąlygų aprašas 2022-10-24⁶⁶. Pagal 2022-11-07 paskelbtą kvietimą, projekto įgyvendinimo plano pateikimo terminas – 2022-12-09. Atsižvelgiant į tai, kad rodiklis nebus pasiektas laiku, Finansų ministerija, kaip vadovaujančioji institucija, leido pasiekimo terminą atidėti iki 2023-09-01⁶⁷, t. y. 9 mėn. vėliau, nei plane numatytas orientacinis terminas.
30. Analizuodami duomenų mainų įrankio sukūrimui skirtą projektų finansavimo sąlygų aprašą nustatėme, kad EIM planuoja ne pati įsigyti duomenų mainų įrankį, o taikydama projekto atranką konkurso būdu atrinkti vykdytoją, kuris sukurs duomenų mainų įrankį ir turės jį publikuoti viešai prieinamame kataloge ne mažiau kaip 5 metus. Numatyta konkurso laimėtojui kompensuoti 100 proc. tinkamas išlaidas ir šiam tikslui planuojama panaudoti 518,8 tūkst. Eur Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų bei 108,9 tūkst. Eur valstybės biudžeto lėšų. Šio įrankio sukūrimas ir numatomas jo nemokamas platinimas privataus verslo subjektams vertintinas kaip paslauga, kurios turėtų būti įsigijamos pagal Viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimas. Taigi valstybė planuoja panaudoti 627,7 tūkst. Eur duomenų įrankio sukūrimui netaikant viešųjų pirkimų procedūrų, o atliekant projekto atranką konkurso būdu. Teisės aktuose nenustatyti kriterijai, kada gali būti taikomas projektų atrankos finansavimo būdas, nors Valstybės kontrolė 2019 m. rekomendavo⁶⁸ reglamentuoti bendrus principus projekcinio (atrankos) finansavimo būdo taikymui ir vienodas tokio būdo taikymo taisykles. Rekomendacija iki šiol neįgyvendinta. Mūsų vertinimu, toks teisinio reglamentavimo trūkumas sudaro galimybes ateityje kilti panašioms situacijoms, kai perkančiosios organizacijos galėtų išvengti viešųjų pirkimų procedūrų.
31. Įžvelgiame riziką, kad duomenų mainų įrankio kūrimas pagal projektų finansavimo sąlygų aprašo projekte nustatytus reikalavimus sukurs trumpalaikį poveikį, nes projekto vykdytojas privalės šį įrankį viešai publikuoti visiems prieinamame kataloge 5 metus. Po 5 metų jis gali būti viešai nebeprieinamas ir valstybei teks ieškoti naujų sprendimų, kurie užtikrintų elektroninių sąskaitų faktūrų atitiktį Europos standartui, kaip nustatyta Europos Parlamento ir ES Tarybos direktyvoje⁶⁹.
32. Ekonomikos ir inovacijų ministerijos nuomone, praėjus 5 metams, tikėtini esminiai technologijų ir (arba) standartų pokyčiai, verslo poreikių pokyčiai, taip pat tikėtina, kad pateikto atviro kodo sprendimo pavyzdžiu gamintojai sukurtą sprendimą bus integravę į savo platinamus produktus ir tokiu būdu bus užtikrintas jo prieinamumas verslui, siekiant užtikrinti išrašomų sąskaitų perkėlimą į elektroninį, standartus atitinkantį formatą.

⁶⁵ Ekonomikos ir inovacijų ministro 2022-07-12 įsakymas Nr. 4-864.

⁶⁶ Ekonomikos ir inovacijų ministro 2022-10-24 įsakymas Nr. 4-1082.

⁶⁷ Finansų ministerijos 2022-08-18 raštas Nr. 42.2-92Mr-3-3303 „Dėl „Naujos kartos Lietuva“ plano rodiklio „Pradėjęs veikti duomenų mainų įrankis“ pasiekimo termino“.

⁶⁸ Valstybinio audito ataskaita „2018 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimas“, 2019-10-01 Nr. FA-8, 3 rekomendacija.

⁶⁹ Europos Parlamento ir ES Tarybos 2014-04-16 direktyva Nr. 2014/55/ES dėl elektroninių sąskaitų faktūrų naudojimo viešuosiuose pirkimuose.

Atitinkamai, po 5 metų ministerija įvertins, ar sprendimas dar aktualus, ir esant poreikiui, vykdys jo atnaujinimą.

33. Svarbu laikytis plane numatytų rodiklių orientacinių terminų ir stengtis nuo jų nenukrypti, nes jie nustatyti taip, kad būtų užtikrintas plano įgyvendinimas laiku ir gautos visos valstybei skirtos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšos. Reikšmingai vėluojant pasiekti rodiklius, kyla rizika, kad vėliausio laikotarpio rodikliai, kurie dažniausiai susiję su investicijomis, nebus laiku pasiekti ir valstybei teks ieškoti kitų lėšų šaltinių pradėtoms investicijoms pabaigti. Europos Komisija vertindama Lietuvos planą, taip pat atkreipė dėmesį, kad daug⁷⁰ rodiklių sutelkta pasiekti jo pabaigoje – 2026 metais. Todėl, jeigu kai kurios reformos ir investicijos būtų atidėtos, galėtų kilti pavojus visam plano įgyvendinimui⁷¹.

3.2. Laiku nepasiekti 4 iš 9 audituotų tarpinių žingsnių

34. Laikėmės nuostatos, kad tarpiniai žingsniai atlikti laiku, jei jie atlikti pagal Veiklos susitarime numatytus orientacinius terminus. Nustatę vėlavimą, vertinome jo įtaką rodiklio pasiekimui laiku.
35. Nustatėme, kad 4 iš 9 audituotų tarpinių žingsnių pasiekti vėliau, nei nustatytas orientacinis terminas Veiklos susitarime; trys jų gali turėti įtakos susijusių rodiklių pasiekimui laiku (3 lentelė).

3 lentelė. Pagal Europos Komisijos nustatytus orientacinius terminus nepasiekti Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano rodiklių tarpiniai žingsniai, galintys turėti įtakos rodiklių pasiekimui laiku

Laiku nepasiektas rodiklio tarpinis žingsnis			Rodiklis, kuriam nustatyta įtaka		
Nr.	Pavadinimas	Orientacinis terminas	Nr.	Pavadinimas	Orientacinis terminas
107.1	Suaugusiųjų švietimo įstatymo projektas, kuriuo nustatomas koordinuotos mokymosi visą gyvenimą sistemos modelis ir apibrėžiami veikimo principai, paskelbtas konsultacijoms su socialiniais partneriais ir suinteresuotosiomis šalimis.	2022 m. I ketv.	107	Įsigaliojęs Suaugusiųjų švietimo įstatymas, nustatantis suderintą mokymosi visą gyvenimą sistemos modelį ir jo veikimo principus	2022 m. III ketv.
108.1	Pradedami vieno langelio principu veikiančios mokymosi visą gyvenimą informacinės sistemos paleidimo darbai.	2022 m. I ketv.	108	Pradėjusi veikti vieno langelio principu veikianti mokymosi visą gyvenimą informacinė sistema	2023 m. I ketv.
115.1	Profesinio mokymo įstatymo pakeitimo projektas dėl profesinio mokymo kompetencijos centrų, paskelbtas konsultacijoms su socialiniais partneriais ir suinteresuotosiomis šalimis.	2022 m. II ketv.	115	Įsigaliojęs Profesinio mokymo įstatymo pakeitimai dėl profesinio mokymo kompetencijos centrų	2022 m. IV ketv.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Veiklos susitarimą ir planą

⁷⁰ 44, arba 23 proc. visų plano rodiklių.

⁷¹ Komisijos tarnybų darbo dokumentas „Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano analizė“ pridėdamas prie ES Tarybos sprendimo dėl Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo, 2021-08-04 Nr. 10476/21, 62 psl.

36. Suaugusiųjų švietimo įstatymas, nustatantis suderintą mokymosi visą gyvenimą sistemos modelį ir veikimo principus, iki 2022-09-30 nebuvo priimtas ir dėl to 107-ojo rodiklio pasiekimas vėluoja. Vėlavimas gali būti reikšmingas, nes iki 2022-11-25 šio įstatymo projektas nebuvo paskelbtas konsultacijoms su socialiniais partneriais ir suinteresuotosiomis šalimis (107.1 tarpinis žingsnis).
37. Nuo IMP modelio sukūrimo (107.1 tarpinis žingsnis ir 107 rodiklis) priklauso 108 rodiklio pasiekimas. Pagal planą orientacinis 108 rodiklio pasiekimo terminas – 2023-03-31, tačiau iki 2022-03-31 planuoti pradėti mokymosi visą gyvenimą informacinės sistemos paleidimo darbai 2022-11-30 nebuvo pradėti, sutartis su LAMA BPO nebuvo pasirašyta (108.1 tarpinis žingsnis). ŠMSM atstovų teigimu, atsižvelgiant į tai, kad informacinė sistema bus kuriama jau veikiančios LAMA BPO sistemos pagrindu, numatoma, jog rodiklio pasiekimas (2023 m. I ketv.) nevėluos. Projekte „Vienas langelis karjerai planuoti ir įgūdžiams tobulinti“ planuota, kad sistemos, veikiančios LAMA BPO pagrindu, sukūrimui ir jos paleidimui reikia daugiau nei 1 metų (nuo 2022-01-01 iki 2023-03-01). Todėl matome riziką, kad 108 rodiklio pasiekimas gali reikšmingai vėluoti.
38. Profesinio mokymo įstatymo pakeitimo projektas⁷², nustatantis švietimo, mokslo ir sporto ministro įgaliojimus skirti profesinio mokymo įstaigas IV–V lygio kvalifikacijų kompetencijų vertinimui, pateiktas derinimui 2022-09-13 arba 2 mėn. vėliau, nei Veiklos susitarime numatytas orientacinis terminas (115.1 tarpinis žingsnis). Suinteresuotos šalys galėjo teikti pastabas iki 2022-09-29. Profesinio mokymo įstatymo pakeitimo projektas⁷³ pateiktas Seimui 2022-11-11. Siekiant, kad 115 rodiklis būtų pasiektas pagal rodiklio aprašymą ir numatytą orientacinį terminą, 2022 m. turėtų būti priimtas ne tik Profesinio mokymo įstatymo pakeitimas, bet ir teisės aktai, reglamentuojantys kompetencijų centrų akreditavimo reikalavimus ir akreditavimo tvarką bei vienodą šių centrų taikomą kompetencijos vertinimo metodiką. Įžvelgiame riziką, kad 115 rodiklis nebus laiku pasiektas, nes per 1,5 mėn. reikia priimti Profesinio mokymo įstatymo pakeitimą, parengti ir priimti jį įgyvendinančius teisės aktus.
39. Laiku neatlikus tarpinių žingsnių, gali vėluoti rodiklių pasiekimas, o tai gali turėti neigiamos įtakos plano įgyvendinimui ir Lietuvai skirtų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo lėšų gavimui.

4. MINISTERIJŲ SUKURTOS KONTROLĖS PRIEMONĖS TOBULINTINOS

40. Viešieji juridiniai asmenys, siekdami strateginiuose planavimo dokumentuose nustatytų tikslų, turi identifikuoti, analizuoti rizikos veiksnius ir kurti vidaus kontrolę⁷⁴. Strateginio planavimo sistemoje Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano rodikliai yra pažangos priemonių aprašuose nustatyti produkto rodikliai, matuojantys pažangos veiklomis sukurtus produktus, orientuotus į šalies strateginių tikslų pasiekimą (2 pav.).

⁷² Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2, 6, 11, 13, 14, 17, 18, 23, 26, 28, 29, 35, 36, 38, 39 str. pakeitimo įstatymas, 2022-09-13 Nr. 22-12382.

⁷³ Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2, 6, 11, 13, 14, 17, 18, 20, 23, 26, 28, 29, 32, 33, 35, 36, 38, 39 str. pakeitimo įstatymas, 2022-11-11 Nr. XIVP-2246.

⁷⁴ Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas, 4 str. 1 d.

Ministerijose turėtų būti sukurtos kontrolės priemonės pažangos veiklų, apimančių ir rodiklių pasiekimą, įgyvendinimo rizikoms valdyti.

2 pav. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano rodiklių vieta strateginio planavimo sistemoje

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal strateginį valdymą reglamentuojančius teisės aktus

41. Pažangos veiklos yra laikini projektai, turintys aiškią pradžią ir pabaigą bei ribotus išteklius ir skirti naujiems produktams sukurti⁷⁵. Projektinis valdymas yra vienas būdų organizuoti pažangos veiklų įgyvendinimą ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano rodiklių pasiekimą⁷⁶. Projektinis valdymas apima projekto stebėsenos ir kontrolės mechanizmą, kuris taikomas siekiant projektą įgyvendinti pagal suplanuotą tvarkaraštį, apimtį ir biudžetą ir užtikrinti racionalių valstybės išteklių naudojimą ir didesnės naudos visuomenei sukūrimą⁷⁷. Jį privaloma taikyti įgyvendinant projektus, įtrauktus į Vyriausybės strateginių projektų portfelį, o kitiems projektams – pagal poreikį⁷⁸. Ministerijos, įgyvendindamos projektus, įtrauktus į šį portfelį, vadovaujasi Vyriausybės nustatyto Projektų valdymo tvarkos aprašu⁷⁹, o įgyvendindamos kitus gali vadovautis šiuo aprašu arba savo patvirtintomis projekcinio valdymo tvarkomis⁸⁰. Audituose ministerijose 31 proc. rodiklių siekiama taikant projekcinį valdymą.
42. Siekdami įvertinti ministerijose sukurtų vidaus kontrolės priemonių tinkamumą, atsirinkome 25 rodiklius, iš jų 10 siekami taikant projekcinį valdymą. Audito apimtis ir taikyti metodai aprašyti 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ (42 psl.).

⁷⁵ Strateginio valdymo įstatymas, 3 str. 13 d.

⁷⁶ Ten pat, 3 str. 14 d.

⁷⁷ Vyriausybės kanceliarijos paskelbtas reguliariai peržiūrimas Vyriausybės projektų valdymo standartas. Projektų valdymo standartas (žiūrėta 2022-06-30).

⁷⁸ Strateginio valdymo įstatymas, 3 str. 14 d.

⁷⁹ Vyriausybės 2020-06-22 nutarimu Nr. 712 patvirtintas Projektų valdymo tvarkos aprašas.

⁸⁰ Strateginio valdymo įstatymas, 19 str. 6 d.

43. Laikėmės nuostatos, kad rodiklių pasiekimo kontrolei užtikrinti reikia: paskirti atsakingus asmenis ir jiems paskirti užduotis pasiekti rodiklius; sudaryti rodiklių pasiekimo planus; analizuoti rizikas, susijusias su rodiklių pasiekimu, ir reikšmingoms rizikoms suplanuoti rizikos valdymo priemones; reguliariai (ne rečiau kaip kartą per ketvirtį) atlikti rodiklių pasiekimo stebėseną pagal nustatytą detalų planą.

Visos audituotos ministerijos paskyrė už rodiklių pasiekimą atsakingus asmenis

44. Viena riziką mažinančių kontrolės priemonių yra viešojo juridinio asmens veiklos priežiūra, apimanti užduočių skyrimą, peržiūrą ir tvirtinimą, kad kiekvienam darbuotojui būtų aiškiai nustatytos jo pareigos ir atsakomybė, sistemingai prižiūrimas kiekvieno darbuotojo darbas, prireikus periodiškai už jį atsiskaitoma⁸¹. Laikėmės nuostatos, kad rodiklio pasiekimo priežiūra užtikrinama, kai paskiriamas atsakingas asmuo už jo pasiekimą.
45. Išanalizavę 25 rodiklius nustatėme, kad ministerijos paskyrė atsakingus asmenis už visų rodiklių pasiekimą, bet taikė skirtingą praktiką:
- ekonomikos ir inovacijų ministras įsakymu⁸² patvirtino ministerijos strateginio veiklos plano programų koordinatorius, vadovus ir programų priemonių (veiklų) vadovus. Atsakingi už pažangos priemonių (veiklų) įgyvendinimą nustatyti atitinkamų ministerijos padalinių vadovai;
 - švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu⁸³ patvirtintame 2022 metų veiklos plane nustatyti atsakingi vykdytojai už pažangos priemones;
 - Finansų ministerijoje atsakingi asmenys už rodiklių pasiekimą nustatyti 2022-2024 metų strateginiame veiklos plane⁸⁴;
 - Susisiekimo ministerijoje atsakingi asmenys už rodiklių pasiekimą nustatyti ne strateginio valdymo sistemos planavimo dokumentuose, o atskirai – kanclerio potvarkiu⁸⁵.

⁸¹ Finansų ministro 2020-06-29 įsakymu Nr. 1K-195 patvirtintas Vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje tvarkos aprašas, 16.1.5 p.

⁸² 2022-02-15 įsakymas Nr. 4-265 „Dėl Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro valdymo sričių 2022–2024 metų strateginio veiklos plano Ekonomikos konkurencingumo didinimo programos (kodas 05-001), Valstybės skaitmeninimo programos (kodas 05-002) ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijos valdymo programos (kodas 05-003) koordinatorių, programų vadovų, programų priemonių (veiklų) vadovų sąrašo patvirtinimo“ su vėlesniais pakeitimais.

⁸³ 2022-06-27 įsakymas Nr. V-1042 „Dėl LR švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2022 metų veiklos plano patvirtinimo“.

⁸⁴ Finansų ministro 2022-03-10 įsakymu Nr. 1K-86 patvirtinto finansų ministro valdymo sričių 2022–2024 metų strateginio veiklos plano priedas.

⁸⁵ 2022-04-06 potvarkis Nr. 4-30 „Dėl atsakingų asmenų už ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ reformų veiksmų ir investicijų rodiklių pasiekimo koordinavimą ir priežiūrą paskyrimo“.

Ministerijos sudarė rodiklių pasiekimo veiksmų planus dėl reikalavimų, kylančių iš ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano valdymo ir kontrolės sistemos

46. Laikėmės nuostatos, kad, siekiant užtikrinti veiksmingą rodiklių pasiekimo kontrolę, svarbu sudaryti jų pasiekimo planus. Taip galima įvertinti, ar įvykusi pažanga yra pakankama ir tinkama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytiems įsipareigojimams pasiekti.
47. Strateginį valdymą reglamentuojantys teisės aktai⁸⁶ numato galimybę parengti veiklos planavimo dokumentus – veiksmų planus, siekiant detaliau suplanuoti strateginio valdymo sistemos dalyvių veiksmus įgyvendinant pažangos priemones, projektus ir kitus įsipareigojimus. Patikrinę 25 rodiklius nustatėme, kad ministerijos, organizuodamos pažangos veiklų įgyvendinimą, nebuvo sudariusios veiksmų planų, išskyrus taikydamos projekcinį valdymą. Nesant detalaus plano, sudėtinga koordinuoti, prižiūrėti, stebėti rodiklių pasiekimą ir valdyti su jų pasiekimu susijusias rizikas.
48. Siekiant užtikrinti, kad rodikliai būtų pasiekti laiku ir visa apimtimi pagal ES Tarybos sprendimą⁸⁷, ministerijos buvo įpareigosios parengti ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą administruojančiai institucijai CPVA pateikti rodiklių pasiekimo veiksmų planus⁸⁸. Juose turi būti išskiriami rodiklio pasiekimo etapai (įskaitant tarpinius žingsnius, numatytus Veiklos susitarime su EK), nurodoma kiekvieno etapo įgyvendinimo pradžios ir pabaigos data. Ministerijos taip pat įpareigosios iki kiekvieno mėnesio 10 dienos veiksmų planuose pateikti aktualią informaciją apie rodiklių pasiekimo pažangą⁸⁹. CPVA, naudodamasi ministerijų parengtais veiksmų planais ir pateikta informacija apie padarytą pažangą, vertina rodiklio pasiekimo rizikas, planuoja priemones joms valdyti ir teikia šią informaciją vadovaujančiai institucijai⁹⁰.
49. Patikrinę 25 rodiklius nustatėme, kad visiems jiems ministerijos parengė ir pateikė CPVA veiksmų planus. Išanalizavę juos, septyniuose nustatėme trūkumų – veiksmų planai nepakankamai detalūs, nenumatyti tarpiniai žingsniai arba jų pasiekimo terminai neatitinka Veiklos susitarimo. Šie trūkumai gali apsunkinti rodiklių pasiekimo kontrolę.

⁸⁶ Strateginio valdymo įstatymas, 9 str. 2 p., Vyriausybės 2021-04-28 įsakymu Nr. 292 patvirtinta Strateginio valdymo metodika, 200–202 p.

⁸⁷ 2021-07-20 įgyvendinimo sprendimas Nr. 10477/21 dėl Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo.

⁸⁸ Finansų ministro 2022-06-22 įsakymu Nr. 1K-237 patvirtintos 2021–2027 metų ES fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ administravimo taisyklės, 68.1 p.

⁸⁹ Ten pat, 68.2 p.

⁹⁰ Ten pat, 70 p.

Dėl CPVA pateiktų veiksmų planų trūkumų galbūt nepakankamai užtikrinamos rodiklių pasiekimo kontrolės pavyzdžiai

- **Veiksmų planai nepakankamai detalūs.** FM siekiamo 153 rodiklio „Įsigaliojęs teisės aktų paketas, įtvirtinantis sąlygas ir nuostatas dėl ilgalaikių strateginių viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės projektų naudojimo“ 2022-09-10 veiksmų plane nurodytas etapas nuo 2022 m. vasario iki 2022 m. gruodžio apimantis studijos rengimo paslaugų įsigijimą, teisės aktų (įstatymų), atsižvelgiant į studijos rezultatus, parengimą, derinimą ir priėmimą. FM siekiamo 142 rodiklio „Seimui pateikti išsamios analizės pagrindu parengti pasiūlymai dėl mokesčių lengvatų ar specialių apmokestinimo režimų atsisakymo“ ir su juo susijusio 143 rodiklio „Įsigalioję mokesčių teisės aktų pakeitimai dėl mokesčių lengvatų ir specialių apmokestinimo režimų atsisakymo“ 2022-08-10 veiksmų planuose nedetalizuota, kokie mokesčių teisės aktai turėtų būti pakeisti, kad rodiklis būtų pasiektas.
- **Tarpiniai žingsniai nenurodyti veiksmų planuose.** ŠMSM siekiamo 96 rodiklio 96.1 ir 96.2 tarpiniai žingsniai „Mokyklų veiklos kokybės gerinimo pažangos ataskaitos pateikimas Komisijai“ (2022 m. IV ketv. ir 2023 m. IV ketv.) nenurodyti veiksmų plane, tikrintame 2022-09-10. EIM ir ŠMSM siekiamo 134 rodiklio 134.1 tarpinis žingsnis „Mokslo, technologijų ir inovacijų taryba patvirtino bent tris į misiją orientuotas mokslo ir inovacijų programas“ (2022 m. II ketv.) nenurodytas 2022-08-08 veiksmų plane. Audito metu 134 rodiklio 2022-11-09 veiksmų planas patikslintas.
- **Terminai neatitinka tarpinių žingsnių terminų, numatytų Veiklos susitarime.** FM siekiamo 161 rodiklio 161.1 tarpinio žingsnio „Pabaigtos informacinės kompanijos parengimo pirmųjų procedūros ir pasirašyta sutartis su tiekėju“ orientacinis terminas 2022 m. IV ketv., o 2022-08-10 veiksmų plane šis etapas suplanuotas atlikti iki 2025 m. gruodžio. Audito metu veiksmų planas patikslintas. ŠMSM siekiamo 107 rodiklio 107.1 tarpinio žingsnio „Suaugusiųjų švietimo įstatymo projektas, kuriuo nustatomas koordinuotos mokymosi visą gyvenimą sistemos (MVT) modelis ir apibrėžiami veikimo principai, paskelbtas konsultacijoms su socialiniais partneriais ir suinteresuotosiomis šalimis“ orientacinis terminas 2022 m. I ketv., o 2022-05-13 veiksmų plane šio etapo terminas 2022 m. liepa. ŠMSM siekiamo 108 rodiklio 108.1 tarpinio žingsnio „Užbaigtos viešojo pirkimo procedūros, skirtos įdiegti vieno langelio principu veikiančią mokymosi visą gyvenimą IT sistemą“ orientacinis terminas 2022 m. I ketv., o 2022-09-10 patikrintame veiksmų plane šio etapo terminas 2022 m. balandžio mėn. ŠMSM siekiamo 115 rodiklio 115.1 tarpinio žingsnio „Profesinio mokymo įstatymo pakeitimo projektas dėl profesinio mokymo kompetencijos centrų, paskelbtas konsultacijoms su socialiniais partneriais ir suinteresuotosiomis šalimis“ orientacinis terminas 2022 m. II ketv., o 2022-06-17 veiksmų plane šio etapo terminas 2022 m. rugsėjo mėn.

50. Kai ministerijos įgyvendina pažangos veiklas taikydamos projekcinį valdymą, sudaro projektų planus, kuriuose aprašo projektą, jo tikslus, suplanuoja suinteresuotų šalių palaikymą, įvardija rizikas, jas įvertina ir, jei rizikos reikšmingos, sudaro jų valdymo planą, nustato projekto naudą, rezultatus, komandą, biudžetą, gaires, darbus ir detalių jų pasiekimo tvarkaraštį. Savo esme ir turiniu projektų planai yra priemonė, reikalinga pažangos veiklos įgyvendinimo kontrolei užtikrinti, tačiau nustatėme, kad ši priemonė ne visada buvo tinkama siekiant kontroliuoti rodiklių pasiekimą:

- Patikrinę šešis projektus, susijusius su 10 audituotų rodiklių pasiekimu, nustatėme, kad dviejų, apimančių keturis rodiklius, planai nebuvo atnaujinti, atsiradus nuokrypių nuo planuose nustatytos apimtys arba tvarkaraščio.

Pavyzdžiai, kai esant pokyčiams, projektų planai netikslinami

- FM vykdomo projekto „Atviros ekosistemos atsiskaitymams negrynaisiais pinigais bendrojo ugdymo įstaigų valgyklose kūrimas“ (159, 160 rodikliai) darbai skiriasi nuo 2021-07-23 plano darbų. Plane numatyta iki 2022-02-28 pasirašyti sutartį su projekto plėtotuju – Europos socialinio fondo agentūra (ESFA), o po to iki 2023-02-28 vykdyti projektų atranką ir pasirašyti sutartis su savivaldybėmis ir mokyklomis. Faktiškai šiuo metu atrenkamos savivaldybės ir mokyklos, kurios dalyvautų projekte, paskelbtas kvietimas teikti projekto įgyvendinimo planą iki 2022-12-31, po to bus pasirašoma sutartis su ESFA. FM projektų portfelio komisija 2022-11-17 patvirtino atnaujintą projekto planą.

- ŠMSM vykdomo projekto „Vienas langelis karjerai planuoti ir įgūdžiams tobulinti“ (107, 111 rodikliai) darbai atsilieka nuo 2021-09-20 plane nustatyto tvarkaraščio: planuota patvirtinti profesinio orientavimo sistemą reglamentuojantį aprašą iki 2021-12-30, o patvirtintas 2022-08-24, planuota atlikti konsultacijas dėl mokymosi visą gyvenimą (MVG) modelio iki 2021-11-15, bet šiuo metu jos vis dar vyksta, planuota įtvirtinti MVG modelį įstatymuose iki 2022-06-30, bet iki šiol tai dar nėra atlikta, planuota pradėti kurti MVG IT sistemą 2022-01-01, tačiau kūrimo darbai dar nepradėti.

- Projektai orientuoti į pažangos veiklų įgyvendinimą, o ne į rodiklių pasiekimą, todėl juose numatyti ne visi su rodikliais susiję įsipareigoti atlikti darbai. Patikrinę keturis projektus, kurie susiję su šešių audituotų rodiklių pasiekimu, nustatėme, kad trijuose nesuplanuoti su keturiais rodikliais susiję tarpiniai žingsniai⁹¹ arba siektinos rodiklių reikšmės.

Projektų planuose nesuplanuotų darbų ar siektinų rezultatų, susijusių su rodiklių pasiekimu, pavyzdžiai

- ŠMSM vykdomo projekto „Tūkstantmečio mokyklos“ plane nesuplanuoti tarpiniai 96 rodiklio žingsniai: 96.1 ir 96.2 „Mokyklų veiklos kokybės gerinimo pažangos ataskaitos pateikimas Komisijai“ (2022 m. IV ketv. ir 2023 m. IV ketv.).
- SM ir EM vykdomo projekto „Elektromobilumo ekosistemos sukūrimas“ plane nesuplanuotos siektinos reikšmės: iki 2024 m. II ketv. įrengti 788 (38.2 tarpinis žingsnis), iki 2025 m. II ketv. – ne mažiau kaip 2 620 (38 rodiklis), o iki 2026 m. II ketv. – ne mažiau kaip 5 240 (39 rodiklis) viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų lengviesiems automobiliams.
- EIM vykdomo projekto „Padidinta inovacijų paklausa Lietuvoje išnaudojant viešųjų pirkimų potencialą“ 2022-06-27 plane nesuplanuotas tarpinis 130 rodiklio žingsnis 130.1 „Paskelbti kvietimai teikti paraiškas“ (2022 m. III ketv.). Po auditorių pastebėjimų, planuojamas projekto plano tikslinimas papildant jį tarpiniu žingsniu.

51. Taikant projektinį valdymą pasitaiko atvejų, kai informaciją tenka dubliuoti – taip kuriama papildoma administracinė našta: dviejų projektų, susijusių su trimis rodikliais, planuose ir CPVA teikiamuose jų veiksmų planuose ministerijos nurodė tą pačią informaciją.

Pavyzdžiai, kai projektų planuose ir CPVA teikiamuose veiksmų planuose suplanuoti tie patys darbai

- SM ir EM vykdomo projekto „Elektromobilumo ekosistemos sukūrimas“ plane ir CPVA pateiktame veiksmų plane suplanuoti tie patys darbai, susiję su 38 ir 39 rodiklių pasiekimu: pažangos priemonės „Skatinti alternatyviųjų degalų naudojimą transporto sektoriuje“ aprašo parengimas ir patvirtinimas, projektų finansavimo sąlygų aprašo parengimas ir patvirtinimas, kvietimų teikti projektų įgyvendinimo planus (PJP) plano parengimas, suderinimas ir paskelbimas, kvietimo teikti PJP paskelbimas.
- SM vykdomo projekto „Tvaraus finansavimo mechanizmo užtikrinimas“ plane ir CPVA pateiktame veiksmų plane suplanuoti tie patys darbai, susiję su 29 rodiklio pasiekimu: darnaus judumo fondo nuostatų projekto parengimas, suderinimas su suinteresuotomis institucijomis, pateikimas Vyriausybei, darnaus judumo fondo nuostatų ir institucinės sudėties patvirtinimas.

52. Ministerijoms nerengiant pažangos veiklų įgyvendinimo planų (išskyrus, kai taikomas projektinis valdymas), kuriama atskira sistema rodiklių pasiekimo kontrolei užtikrinti – CPVA teikiami veiksmų planai. Tais atvejais, kai ministerijos rodiklių siekia taikydamos projektinį valdymą, tą pačią informaciją tik skirtingu detalumu nurodo projekto plane ir CPVA teikiamame veiksmų plane. Ministerijų atstovų teigimu, taip neracionaliai naudojami ištekliai ir patiriama administracinė našta.

⁹¹ Tarpiniai žingsniai nustatyti Veiklos susitarime su Europos Komisija.

Įsitikinti rizikų valdymo organizavimu ministerijose galima tik tada, kai rodiklių siekiama taikant projekcinį valdymą

53. Vienas iš vidaus kontrolės elementų, viešajam juridiniam asmeniui siekiant strateginiuose planavimo dokumentuose numatytų tikslų, yra rizikos vertinimas – rizikos veiksnių nustatymas ir analizė⁹². Rizikos vertinamos siekiant nustatyti rizikos veiksnius ir parinkti vidaus kontrolės priemonės jiems valdyti⁹³. Atsižvelgiant į nuolat kintančias viešojo juridinio asmens ekonomines, reguliavimo ir veiklos sąlygas, rizikos vertinimas turi būti atliekamas nuolat ir (arba) periodiškai⁹⁴.
54. Vadovaudamiesi rizikos vertinimą apibūdinančiais principais⁹⁵, laikėmės nuostatos, kad ministerijos, siekdamos rodiklių, nuolat arba periodiškai nustato rizikos veiksnius, atlieka jų analizę (įvertina reikšmingumą, pasireiškimo tikimybę ir poveikį veiklai) ir priima sprendimus dėl reagavimo į reikšmingą riziką, kurios pasireiškimo tikimybė didelė.
55. Ministerijose tais atvejais, kai veiklos tikslų siekiama taikant projekcinį valdymą (40 proc. patikrintų rodiklių), rizikų valdymo procesas reglamentuotas ir dokumentuojamas. Išanalizavę keturių projektų planus (6 rodikliai), matome, kad juose nustatomos rizikos, jos išanalizuojamos ir jei rizika reikšminga, t. y. rizikos įtaka projektui didelė, tuomet sudaromas rizikų valdymo planas numatant valdymo priemones. Pagal projekcinį valdymą reglamentuojančius teisės aktus projekto eigoje rizikos vertinimas ir reikšmingų rizikų valdymas turėtų būti atliekamas reguliariai rengiant projekto eigos ataskaitas⁹⁶. Nustatėme, kad eigos ataskaitos parengtos penkių iš šešių projektų (8 iš 10 rodiklių). Patikrinę penkių projektų eigos ataskaitas pastebėjome, kad nedokumentuotas vieno projekto (2 rodikliai) rizikų vertinimas, o dviejuose – (3 rodikliai) nustatytų reikšmingų rizikų valdymas.

Pavyzdžiai, kai taikant projekcinį valdymą rizikų vertinimas ir reikšmingų rizikų valdymas nedokumentuotas

- SM ir EM vykdomo projekto „Elektromobilumo ekosistemos sukūrimas“ (38, 39 rodikliai) 2022 m. liepos mėn. eigos ataskaitoje rizikų vertinimas nepateiktas.
- EIM vykdomo projekto „Padidinta inovacijų paklausa Lietuvoje išnaudojant viešųjų pirkimų potencialą“ (dalis 130 rodiklio) 2022-08-04 eigos ataskaitoje nustatyta reikšminga rizika projekto įgyvendinimui „Finansinių, žmogiškųjų išteklių trūkumas VPT ir nenumatyti papildomi etapai projekto veikloms vykdyti“, tačiau šios rizikos valdymo planas nesudarytas.
- FM vykdomo projekto „Atviros ekosistemos atsiskaitymas negrynaisiais pinigais bendrojo ugdymo įstaigų valgyklose kūrimas“ (159, 160 rodikliai), 2021-11-26, 2022-01-11, 2022-04-08, 2022-05-30, 2022-07-11, 2022-08-08 eigos ataskaitose nustatyta reikšminga rizika „Užsitęsę tvarkų patvirtinimo procesai“, tačiau šios rizikos valdymo planas nesudarytas.

56. Tais atvejais, kai rodiklių siekiama netaikant projekcinio valdymo (60 proc. patikrintų rodiklių), negalėjome įsitikinti rizikų vertinimu ir valdymu, nes šis procesas ministerijose nereglamentuotas ir dažniausiai nedokumentuotas (žr. Rizikų vertinimo ir valdymo pavyzdžius ministerijose taikant ne projekcinį valdymą).

⁹² Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas, 4 str. 1 d., 6 str. 2 p.

⁹³ Finansų ministro 2020-06-29 įsakymu Nr. 1K-195 patvirtintas Vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje tvarkos aprašas, 4 p.

⁹⁴ Ten pat, 6 p.

⁹⁵ Ten pat, 15 p.

⁹⁶ Vyriausybės 2020-06-22 nutarimu Nr. 712 patvirtintas Projektų valdymo tvarkos aprašas, 32, 33, 52 p., 5, 6 priedai.

57. Ministerijų teigimu, rodiklių pasiekimo rizikas jos valdo susitikimų, pasitarimų su ministerijos vadovybe metu, pildydamos CPVA veiksmų planus arba atsiskaitydamos Europos Komisijai. Susitikimai neprotokoluojami, o privalomi pildyti veiksmų planai⁹⁷ ir Veiklos susitarime⁹⁸ su Europos Komisija susitarti vykdyti susitikimai yra CPVA ir Europos Komisijos sukurtos kontrolės priemonės rodiklių pasiekimo rizikoms valdyti. CPVA, naudodamasi ministerijų parengtu veiksmų planu ir kas mėnesį gaunama informacija apie padarytą pažangą, vertina rodiklio pasiekimo rizikas laiko, turinio aspektais ir parenka priemones vidutinio ir didelio reikšmingumo rizikoms valdyti.

Rizikų vertinimo ir valdymo pavyzdžiai ministerijose taikant ne projektinį valdymą

- EIM atstovai nurodė, kad iki 2022 m. rugsėjo mėn. kartą per dvi savaites vyko rodiklių pasiekimo pažangos aptarimai su ministerijos politine vadovybe, tačiau susitikimai nebuvo protokoluojami, susitikimų medžiaga auditoriams nebuvo pateikta. Nuo rugsėjo mėn. pildoma EIM vykdomų veiklų (įskaitant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano rodiklius) pažangos stebėsenos lentelė nurodant kylančias rizikas, kuri kas savaitę pateikiama vadovybei susipažinti.
 - FM atstovai nurodė, kad rizikos vertinimas atliekamas pildant CPVA teikiamus veiksmų planus, taip pat periodiškai susitinkant su Europos Komisija. Šiuo metu FM rengiama rizikų valdymo tvarka, kuria siekiama, kad rizikos valdymo procesas būtų neatsiejama ministerijos veiklos planavimo dalis ir derėtų su metiniu veiklos planavimo ciklu, būtų įvertinti su veiklos tikslais susiję rizikos veiksniai ir taikomos rizikos valdymo priemonės.
 - SM atstovai nurodė, kad rizikos valdomos žodžiu susitikimų, posėdžių, pristatymų vadovybei metu. Be to, rodiklių pasiekimo rizikos valdomos pildant veiksmų planus CPVA. Nors rizikų dalį veiksmų planuose pildo CPVA, tačiau ministerija taip pat dalyvauja.
 - ŠMSM atstovai nurodė, kad rizikas valdo padalinių vadovai, esant reikšmingoms rizikoms, apie tai informuojama vadovybė. Rodiklių pasiekimo rizikos vertinamos periodiškai atnaujinant CPVA teikiamus veiksmų planus, papildomai bendradarbiaujant su FM bei CPVA ir reikšmingas rizikas aptariant nuotoliniuose pasitarimuose. Šiuo metu ministerijoje rengiamas Vidaus kontrolės tvarkos aprašas, kurio apimtyje planuojama ir rizikos veiksnų stebėsenos sistema.
-

58. Nedokumentuojant rizikos veiksnų vertinimo, nevaldoma rizika, kad ministerijų vadovybės gali nedisponuoti visa reikiama informacija tinkamiems rizikos valdymo sprendimams priimti laiku. Atsekamumo nebuvimas apsunkina rizikų valdymo procesą ir atsakingų darbuotojų kaitos atveju. Tai gali turėti neigiamos įtakos ministerijų veiklos tikslų siekimui. Siekiant rodiklių ši neigiama įtaka mažinama CPVA atliekamais rizikų valdymo veiksmais, nepaisant to, kad Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas numato viešųjų juridinių asmenų vadovų atsakomybę kuriant, įgyvendinant ir tobulinant vidaus kontrolę, įskaitant rizikų vertinimą ir jų valdymą.

Įsitikinti ministerijose vykdoma rodiklių stebėseną galima tik, kai jų siekiama taikant projektinį valdymą

59. Viešasis juridinis asmuo siekdamas sumažinti neigiamą rizikos veiksnų poveikį savo veiklos tikslams pasiekti turi parinkti riziką mažinančias kontrolės priemones. Viena tokių priemonių – veiklos ir rezultatų peržiūra, kai periodiškai peržiūrimos veiklos sritys, procesai ir rezultatai, siekiant užtikrinti jų atitiktį viešojo juridinio asmens tikslams ir

⁹⁷ 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ administravimo taisyklės, 68.1 ir 68.2 p.

⁹⁸ Europos Komisijos 2022-05-05 įgyvendinimo sprendimu patvirtintas Europos Komisijos ir Lietuvos veiklos susitarimas pagal Reglamentą (ES) 2021/241, 1.7 p.

reikalavimams, palyginami ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatai su planuotais ir (arba) praėjusio ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatais⁹⁹.

60. Plano rodikliai yra pažangos priemonių stebėsenos rodikliai. Pagal Strateginio valdymo metodiką ministerijos atlieka pažangos priemonių stebėseną¹⁰⁰. Strateginio valdymo metodika taip pat reglamentuoja, kaip turėtų būti organizuojamas stebėsenos vykdymas. Per 15 dienų nuo kiekvieno ketvirčio pabaigos strateginio valdymo sistemos dalyviai, įgyvendinantys pažangos priemones, pažangos priemonių koordinatoriai, projektų vykdytojai ir administruojančios institucijos teikia ministerijai, kaip nacionalinės plėtros programos valdytojai, jos sutarta forma informaciją apie pažangos priemonės, projektų įgyvendinimo pažangą ir pažangos lėšų panaudojimą. Ministerija šią informaciją konsoliduoja ir per 30 dienų nuo kiekvieno ketvirčio pabaigos į SIS pateikia stebėsenos duomenis apie pažangos priemonių įgyvendinimo pažangą. Atsiskaitant už pusės metų ir metinius rezultatus pateikiama aiškinamoji informacija – nurodomos stebėsenos rodiklių (tarp jų ir EGADP rodiklių) planinių reikšmių nepasiekimo ar viršijimo priežastys¹⁰¹.
61. Laikėmės nuostatos, kad užtikrintų Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano rodiklių pasiekimo kontrolę, ministerijos reguliariai (ne rečiau kaip kas ketvirtį) turi atlikti jų stebėseną.
62. Ministerijose pažangos priemonių ir veiklų (įskaitant ir EGADP rodiklius) įgyvendinimo stebėsenos procesas nėra reglamentuotas ir stebėseną pagal Strateginio valdymo metodiką iki 2022-06-30 nebuvo atliekama, nes užtruko pažangos priemonių aprašų rengimo procesas. Patikrinę 25 rodiklius, galėjome įsitikinti aštuonių, siekiamų projektinio valdymo būdu, stebėseną, kuri dokumentuota reguliariai (ne rečiau kaip kartą per ketvirtį) rengiant projektų eigos ataskaitas ir ministerijų projektų portfelių statuso ataskaitas. Kitų 17-os stebėseną nedokumentuota.
63. Išanalizavę šešis projektus, nustatėme, kad penkių projektų vadovai rengia jų eigos ataskaitas, kuriose įvertina projektų būklę tvarkaraščio, apimties, biudžeto ir rizikos aspektais, aprašo nukrypimus nuo tvarkaraščio, apimties ir biudžeto. Projektų eigos ataskaitos teikiamos susipažinti projektų savininkams ir PVT. Jei projektas dokumentuojamas PPVIS, jo eigos ataskaitos rengiamos šioje sistemoje. Ministerijų PVT ne rečiau kaip kartą per ketvirtį parengia ministerijų projektų portfelio statuso ataskaitas ir teikia jas Portfelio komisijoms¹⁰². Vieno projekto eigos ataskaitos nerengiamos ir informacijos apie jo įgyvendinimo eigą nėra projektų portfelio statuso ataskaitoje.
64. Rodiklių, kurių siekiama netaikant projektinio valdymo, stebėsenos procesas dažniausiai nedokumentuotas (žr. Ministerijose vykdomos rodiklių stebėsenos, kai netaikomas projektinis valdymas, pavyzdžius). Ministerijų atstovų teigimu, praktiškai stebėseną vyksta susitikimų, posėdžių metu, naudojant dokumentų valdymo ar teisės aktų rengimo stebėsenos sistemas. Ji atliekama teikiant informaciją apie padarytą pažangą CPVA veiksmų planuose, o kai rodikliai yra Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano veiksmai – ir SIS. Auditorių nuomone, tai yra ne ministerijų vykdoma rodiklių pasiekimo stebėseną, o atsiskaitymas CPVA ir Vyriausybės kanceliarijai. Pasinaudodamos šia

⁹⁹ Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas, 6 str. 3p.; finansų ministro 2020-06-29 įsakymu Nr. 1K-195 patvirtintas Vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje tvarkos aprašas, 16.1.4 p.

¹⁰⁰ Vyriausybės 2021-04-28 įsakymu Nr. 292 patvirtinta Strateginio valdymo metodika, 211.6 p.

¹⁰¹ Ten pat, 222, 223, 225 p.

¹⁰² Ekonomikos ir inovacijų ministerija planuoja parengti ir Projektų portfelio komisijai pateikti pirmąjį projektų statuso ataskaitą 2022 m. spalio mėn.

informacija, CPVA gali stebėti jų pasiekimo pažangą ir vertinti susijusias rizikas, o Vyriausybės kanceliarija – stebėti Vyriausybės programos įgyvendinimą.

Ministerijose vykdomos rodiklių stebėsenos, kai netaikomas projektinis valdymas, pavyzdžiai

- EIM turi sukūrusi dokumentą, kuriame stebi pažangos priemonių aprašų, projektų finansavimo sąlygų aprašų rengimo ir tvirtinimo procesą, pažangos priemonių investicijų panaudojimo tempą ir gali identifikuoti galimas investicijų įgyvendinimo rizikas. EIM atstovų teigimu, kartą per dvi savaites vyksta rodiklių pasiekimo pažangos aptarimas su ministerijos politine vadovybe. Nuo rugsėjo mėn. pildoma EIM vykdomų veiklų (įskaitant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano rodiklius) pažangos stebėsenos lentelė, kuri kas savaitę pateikiama vadovybei susipažinti.
 - FM atstovai nurodė, kad rodiklių stebėseną užtikrinama pildant CPVA pateiktus veiksmų planus ir pateikiant informaciją SIS apie pasiektą pažangą vykdant Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planą, taip pat ministerija naudoja Vyriausybės sukurtą įrankį *Tom Planner* Seimui teikiamų teisės aktų projektų rengimo procesui stebėti.
 - SM atstovai nurodė, kad rodiklių stebėseną ministerijoje atliekama posėdžių metu, atliekant pristatymus vadovybei, užduočių vykdymas stebimas dokumentų valdymo sistemoje ir pan. Šie procesai nedokumentuojami. Rodiklių stebėseną vykdoma pildant veiksmų planus CPVA.
 - ŠMSM atstovai informavo, kad ministerijoje kartą per metus metinio ir strateginio veiklos plano veiklos rodikliai matuojami rengiant metines ataskaitas. Informacija apie EGADP rodiklius teikiama CPVA pildant veiksmų planus.
-

65. Nedokumentuojant stebėsenos ir pažangos veiklų eigos vykdymo (ir nedokumentuoto rizikų valdymo atveju), nevaldoma rizika, kad ministerijos vadovybė gali nedisponuoti visa informacija, reikalinga laiku priimti tinkamus sprendimus veiklos tikslams pasiekti.
66. Ministerijos atlikdamos kontrolę nedokumentuoja rodiklių siekimo stebėsenos, bet išorinės stebėsenos tikslais teikia tą pačią informaciją, tik skirtingu detalumu keliose sistemose:
 - CPVA administruojamoje informacinėje platformoje „Microsoft Teams“, kurioje atnaujinama informacija apie rodiklių pasiekimo pažangą pildant veiksmų planus;
 - SIS, kurioje teikiama informacija apie pasiektą pažangą vykdant Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planą, kai rodikliai atitinka jo veiksmus;
 - PPVIS, kai rodikliai yra siekami taikant projektinį valdymą ir administruojami šioje sistemoje.
67. Jei ministerijos, vykdydamos pažangos veiklų (įskaitant EGADP rodiklius) kontrolę, jų įgyvendinimo stebėseną dokumentuotų vidinėse sistemose, o kitoms institucijoms būtų sudaryta galimybė ta informacija pasinaudoti, tai sumažintų administracinę naštą, susidarantią dėl tos pačios informacijos teikimo keliose sistemose.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Laukiamas audito poveikis: pasiekti rodikliai atitiks ES Tarybos įgyvendinimo sprendimą ir sukurs Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytą poveikį. Ministerijų sukurta reikalavimus atitinkanti vidaus kontrolės sistema užtikrins su rodiklių pasiekimu susijusių rizikų valdymą.

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija/įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
1-asis pagrindinis audito rezultatas 6 iš 26 audituotų pirmojo mokėjimo prašymo rodiklių pasiekimui pagal ES Tarybos sprendimą reikalingi papildomi veiksmai	Didelės svarbos 1. Siekiant sumažinti riziką nepasiekti Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos reformos tikslų – visiškos viešojo sektoriaus skaitmenizacijos ir sistemų integracijos – ir užtikrinti 70-tojo rodiklio „Pradėjęs veikti atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos kompetencijų centras“ ilgalaikį poveikį bei pasiekimo tęstinumą ir visišką atitiktį ES Tarybos sprendime numatytiems įsipareigojimams, teisės aktuose nustatyti atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos kompetencijų centro funkcijas ir jo veikimo tvarką, numatant: ○ esamų skaitmeninių sprendimų funkcionalumo vertinimą, ○ visų naujai kuriamų skaitmeninių sprendimų, tikslingumo vertinimą, o baigus šį procesą – jų atitikties nustatytoms architektūroms, standartams ir techniniams reikalavimams vertinimą, ○ prievolę viešojo sektoriaus subjektams kreiptis į centrą įvertinti naujai kuriamus skaitmeninius sprendimus.	Nustatytos atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos kompetencijų centro funkcijos ir jo veikimo tvarka.	Teisės aktais nepakankamai reglamentuotos atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos kompetencijų centro funkcijos ir veikla.	Teisės aktuose nustatytos atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos kompetencijų centro funkcijos ir jo veikimo tvarka, atitinkančios ES Tarybos sprendime nustatytus reikalavimus, kad atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos centras vertina visų: ○ viešajame sektoriuje esamų skaitmeninių sprendimų funkcionalumą ○ naujai kuriamų skaitmeninių sprendimų tikslingumą ir pabaigus šį procesą – jų atitiktį nustatytoms architektūroms, standartams ir techniniams reikalavimams.	Ekonomikos ir inovacijų ministerija	2024-04-30
	1.1. Priemonė: Parengti ir pateikti Vyriausybei naujos redakcijos Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymą, įtvirtinantį valstybės informacinių išteklių ir skaitmeninės transformacijos valdymo mechanizmą bei valstybės duomenų architektūros modelių principus.				Ekonomikos ir inovacijų ministerija	2023-06-30

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija/ įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
	1.2. Priemonė: Parengti ir priimti Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus (nutarimų projektus pateikti Vyriausybei), užtikrinančius esamų skaitmeninių sprendimų peržiūrą dėl atitikties architektūrai, tolimesnės eksploatacijos tikslingumo, bendrų komponentų naudojimo planuojant skaitmeninių sprendimų modernizavimą ar plėtrą.				Ekonomikos ir inovacijų ministerija	2024-02-01
	1.3. Priemonė: Parengti ir priimti Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus (nutarimų projektus pateikti Vyriausybei), užtikrinančius naujai kuriamų skaitmeninių sprendimų tikslingumo vertinimą.				Ekonomikos ir inovacijų ministerija	2024-02-01
	1.4. Priemonė: Parengti ir priimti Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus (nutarimų projektus pateikti Vyriausybei), užtikrinančius sprendimų akreditacijos mechanizmus numatant jų atitikties nustatytoms architektūroms, standartams ir techniniams reikalavimams vertinimą kūrimo inicijavimo ir priėmimo eksploatacijai etapuose.				Ekonomikos ir inovacijų ministerija	2024-02-01
	1.5. Priemonė: Parengti ir priimti Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus (nutarimų projektus pateikti Vyriausybei), užtikrinančius prievolę viešojo sektoriaus subjektams kreiptis į Vyriausybės įgaliotą instituciją dėl naujai kuriamų skaitmeninių sprendimų tikslingumo ir atitikties vertinimo įvertinimo.				Ekonomikos ir inovacijų ministerija	2024-02-01
	Vidutinės svarbos 2. Siekiant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos reformos tikslo – reikšmingai sumažinti išmetamą šilumos efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį, nuosekliai atsisakant taršiausių kelių transporto priemonių ir padidinant atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) dalį transporto sektoriuje, ir kad 29 rodiklis „Įsteigtas ir pradėjęs veikti Darnaus judumo fondas, skirtas alternatyviųjų degalų ir transporto priemonių infrastruktūros plėtrai finansuoti“ atitiktų ES Tarybos sprendime numatytą įsipareigojimą, įveiklinti Darnaus judumo fondą, ir nustatyti, kokį rezultatą ir iki kada jis turi pasiekti.	Veikiantis Darnaus judumo fondas.	Įsteigtas Darnaus judumo fondas nepradėjo veikti.	Pradėjęs veikti Darnaus judumo fondas. Teisės aktuose nustatyta kokį rezultatą ir iki kada jis turi pasiekti.	Susisiekimo ministerija	2023-09-30
	2.1. Priemonė: Finansų ministerijai pateikti siūlymai dėl konkrečių papildomų ilgalaikių ir tvarių finansavimo šaltinių Darnaus judumo fondo veiklai ne trumpiau nei iki 2030 m. užtikrinti.				Susisiekimo ministerija	2023-04-01
	2.2. Priemonė: Pažangos priemonių aprašuose nustatyti, kokių rezultatų Darnaus judumo fondas siekia ir / arba prie kokių rezultatų pasiekimo jis prisideda.				Susisiekimo ministerija	2023-07-01
	Vidutinės svarbos 3. Siekiant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos reformos tikslo – sukurti veiksmingą ir mokymosi visą gyvenimą kultūra pagrįstą karjeros planavimo sistemą ir kad 110 rodiklis „Įsigaliojęs Profesinio (karjeros) orientavimo sistema reglamentuojantis tvarkos aprašas“ atitiktų ES Tarybos sprendime numatytą įsipareigojimą, reglamentuoti profesinio	Reglamentuota visą gyvenimą veikianti profesinio orientavimo sistema.	Patvirtintas Profesinio orientavimo teikimo tvarkos aprašas, nenumatantis profesinio orientavimo	Teisės aktais nustatyta profesinio orientavimo teikimo ir finansavimo tvarka ne tik mokiniams, bet ir suaugusiems, siekiant užtikrinti, kad profesinis orientavimas būtų įgyvendinamas per	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	2023-09-30

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija/ įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
	orientavimo paslaugų teikimo ir finansavimo tvarką suaugusiems.		teikimo suaugusiems.	mokymosi visą gyvenimą sistemą.		
	3.1. Priemonė: Patvirtinamas Neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstatymas, kuriame įtvirtinamas profesinio orientavimo paslaugų teikimas per Individualių mokymosi paskyrų (IMP) sistemą (veiksmo įgyvendinimas siejamas su Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ (RRF), veikla, kuria siekiama sukurti ir įdiegti Individualių mokymosi paskyrų (IMP) sistemą, kurios sukūrimas numatytas įgyvendinant RRF 107 ir 108 rodiklius).				Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	2023-06-30
	3.2. Priemonė: Patvirtinami reikalingi teisės aktai, kuriais nustatomas bendras profesinio orientavimo paslaugų, teikiamų suaugusiems asmenims, reglamentavimas, apimantis teikiamas paslaugas, finansavimo principus, organizavimą ir administravimą. Taip pat patvirtinamas Vyriausybės 2022-08-24 nutarimo Nr. 847, kuriuo patvirtintas Profesinio orientavimo teikimo tvarkos aprašas, pakeitimas, įtvirtinant, kad profesinio orientavimo paslaugos suaugusiems asmenims teikiamos per Individualių mokymosi paskyrų (IMP) sistemą.				Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	2023-06-30
4-asis pagrindinis audito rezultatas Ministerijų sukurtos vidaus kontrolės priemonės tobulintinos. Kontrolės priemonės reglamentuotos ir dokumentuojamos tik tada, kai rodiklių siekiama taikant projektinį valdymą (40 proc. audituotų rodiklių).	Vidutinės svarbos	Ekonomikos ir inovacijų ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės rodiklių pasiekimo rizikoms valdyti (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną).	Ministerijoje nereglamentuotos vidaus kontrolės priemonės, kai rodiklių siekiama netaikant projektinio valdymo.	Ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės kai rodiklių siekiama taikant ne tik projektinį valdymą.	Ekonomikos ir inovacijų ministerija	2023-06-30
	4. Siekiant Ekonomikos ir inovacijų ministerijoje valdyti su visų Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano rodiklių pasiekimu susijusias rizikas, reglamentuoti vidaus kontrolės priemonės, kai rodiklių siekiama netaikant projektinio valdymo.	Rodiklių, kurių rizikoms valdyti Ekonomikos ir inovacijų ministerijoje reglamentuotos kontrolės priemonės (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną), dalis.	4 proc.	100 proc.		
	4.1. Priemonė: Peržiūrėti Ekonomikos ir inovacijų ministerijoje naudojamas vidaus kontrolės priemonės ir, esant poreikiui, jas papildyti nuostatomis dėl Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano rodiklių pasiekimo rizikų valdymo (atsakomybių nustatymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną).				Ekonomikos ir inovacijų ministerija	2023-03-31
	Vidutinės svarbos	Finansų ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės rodiklių pasiekimo rizikoms valdyti (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną).	Ministerijoje nereglamentuotos vidaus kontrolės priemonės, kai rodiklių siekiama netaikant projektinio valdymo.	Ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės kai rodiklių siekiama taikant ne tik projektinį valdymą.	Finansų ministerija	2023-03-31
	5. Siekiant Finansų ministerijoje valdyti su visų Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano rodiklių pasiekimu susijusias rizikas, reglamentuoti vidaus kontrolės priemonės, kai rodiklių siekiama netaikant projektinio valdymo.					

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija/ įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
		Rodiklių, kurių rizikoms valdyti Finansų ministerijoje reglamentuotos kontrolės priemonės (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną), dalis.	33 proc.	100 proc.		
	5.1. Priemonė: Finansų ministro įsakymu reglamentuoti vidaus kontrolės priemonės rodiklių pasiekimo rizikoms valdyti.				Finansų ministerija	2022-12-31
	Vidutinės svarbos 6. Siekiant Susisiekimo ministerijoje valdyti su visų Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano rodiklių pasiekimu susijusias rizikas, reglamentuoti vidaus kontrolės priemonės, kai rodiklių siekiama netaikant projekcinio valdymo.	Susisiekimo ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės rodiklių pasiekimo rizikoms valdyti (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną).	Ministerijoje neregamentuotos vidaus kontrolės priemonės, kai rodiklių siekiama netaikant projekcinio valdymo.	Ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės kai rodiklių siekiama taikant ne tik projekcinį valdymą.	Susisiekimo ministerija	2023-04-30
		Rodiklių, kurių rizikoms valdyti Susisiekimo ministerijoje reglamentuotos kontrolės priemonės (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną), dalis.	29 proc.	100 proc.		
	6.1. Priemonė: Susisiekimo ministerijos kanclerio 2021-01-15 potvarkiu Nr. 4-1 patvirtintas Transporto, informacinės visuomenės plėtros ir elektroninių ryšių sektorių projektų, finansuojamų Europos Sąjungos fondų investicijų ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšomis, įgyvendinimo stebėsenos komisijos darbo reglamentas papildytas nuostata, kad ne rečiau kaip kiekvieną ketvirtį organizuojamuose stebėsenos komiteto posėdžiuose būtų aptariami Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano rodiklių pasiekimo rezultatai ir susijusios rizikos.				Susisiekimo ministerija	2023-01-31
	Vidutinės svarbos 7. Siekiant Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje valdyti su visų Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano rodiklių pasiekimu susijusias rizikas, reglamentuoti vidaus kontrolės priemonės, kai rodiklių siekiama netaikant projekcinio valdymo.	Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės rodiklių pasiekimo rizikoms valdyti (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną).	Ministerijoje neregamentuotos vidaus kontrolės priemonės, kai rodiklių siekiama netaikant projekcinio valdymo.	Ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės kai rodiklių siekiama taikant ne tik projekcinį valdymą.	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	2024-03-31

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija/ įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
		Rodiklių, kurių rizikoms valdyti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje reglamentuotos kontrolės priemonės (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną), dalis.	48 proc.	100 proc.		
	7.1. Priemonė: Parengtas proceso aprašas, reglamentuojantis RRF rodiklių stebėseną.				Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	2023-09-30
	7.2. Priemonė: Parengta proceso aprašo schema.				Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	2023-12-31
	7.3. Priemonė: Ministerijoje sukurta rizikos valdymo sistema.				Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	2023-12-31

* Detalus pokyčių vertinimo rodiklių duomenys pateikti 3 priede „Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys“.

** Priemonės ir terminus joms įgyvendinti, pokyčiui pasiekti ir rodikliams pamatuoti pateikė Ekonomikos ir inovacijų, Finansų, Susisiekimo, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos.

*** Rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos metu gali būti tikslinamos arba keičiamos rekomendacijų įgyvendinimo plane nurodytos priemonės ar pokyčių vertinimo rodikliai Valstybinio audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašo nustatyta tvarka. Aktualus priemonių ir pokyčių vertinimo rodiklių sąrašas yra pateikiamas Valstybės kontrolės atviruose duomenyse adresu www.valstybeskontrole.lt.

Atstovai ryšiams, atsakingi už Valstybės kontrolės informavimą apie priemonių įgyvendinimą ir kai kurių rodiklių reikšmes plane nustatytais terminais:

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Skaitmeninės darbotvarkės departamento vyresnioji patarėja Diana Seredokaitė, mob. 8 660 93 901, el. p. Diana.Seredokaitė@eimin.lt (1.1 – 1.5 priemonės), Strateginio planavimo ir veiklos organizavimo departamento direktorė Inga Steponavičienė, mob. 8 614 79 506, el. p. Inga.Steponaviciene@eimin.lt (4.1 priemonė).

Finansų ministerijos Organizacijos vystymo skyriaus patarėja Dalia Latakienė, tel. (8 5) 239 0082, el. p. dalia.latakiene@finmin.lt.

Susisiekimo ministerijos Biudžeto ir investicijų departamento Ekonomikos ir apskaitos skyriaus patarėja Rasa Puluikienė, tel. (8 5) 239 3957, el. p. rasa.puluikiene@sumin.lt.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Neformalaus švietimo skyriaus vedėjas Tomas Pūtys, mob. 8 686 13 797, el. p. Tomas.Putys@smsm.lt (3.1 ir 3.2 priemonės), Tarptautinių investicijų įgyvendinimo skyriaus vyresnioji specialistė Vitalija Vitta, mob. 8 615 98 428, el. p. Vitalija.Vitta@smsm.lt (7.1 priemonė), Organizacijų vystymo skyriaus vedėja Justė Zokaitienė, mob. 8 616 99 298, el. p. Juste.Zokaitiene@smsm.lt (7.2 ir 7.3 priemonės).

Atitikties audito departamento vadovė

Emilija Jasaitienė

Atitikties audito departamento auditorė-grupės vadovė

Augustė Purlienė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir
atsparumo didinimo plano rodiklių
pasiekimas“
1 priedas

Santrumpos ir sąvokos

CPVA – viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra

EIM – Ekonomikos ir inovacijų ministerija

INVEGA – UAB „Investicijų ir verslo garantijos“

FM – Finansų ministerija

MTEP – moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra

Planas, EGADP – Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas „Naujos kartos Lietuva“, kurio įvertinimui pritarta **ES** Tarybos sprendimu

PPVIS – Portfelijų ir projektų valdymo informacinė sistema

PVT – projektų valdymo tarnyba, administracijos padalinys, kuriam priskirta projektų, projektų programų ir projektų portfelijų koordinavimo funkcija ministerijoje

Rodiklis – plane nustatytas rodiklis, matuojantis tarpinės ar siektinos reikšmės pasiekimą

SIS – Stebėsenos informacinė sistema

SM – Susisiekimo ministerija

ŠMSM – Švietimo, mokslo ir sporto ministerija

Tarpinis žingsnis – Veiklos susitarime nustatyti žingsniai siekiant užtikrinti rodiklių pasiekimą

Tarybos sprendimas – ES Tarybos 2021-07-20 įgyvendinimo sprendimas Nr. 10477/21 dėl Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo

Veiklos susitarimas – Europos Komisijos ir Lietuvos veiklos susitarimas¹⁰³

¹⁰³ Europos Komisijos 2022-05-05 įgyvendinimo sprendimu patvirtintas EK ir Lietuvos veiklos susitarimas pagal Reglamentą (ES) 2021/241 (apie nurodytą sprendimą EK pranešė dokumentu Nr. Ares (2022)3472216).

Valstybinio audito ataskaitos
„Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir
atsparumo didinimo plano rodiklių
pasiekimas“
2 priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar ES Tarybos įgyvendinimo sprendime¹⁰⁴ nurodyti rodikliai pasiekti tinkamai ir kaip atsakingos ministerijos pasirengusios valdyti su rodiklių pasiekimu susijusias rizikas.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar rodikliai, kurie turi būti pasiekti iki pirmojo mokėjimo prašymo, pasiekti laiku ir tinkamai;
- ar laiku pasiekti Veiklos susitarime su Europos Komisija nustatyti tarpiniai žingsniai ir rodikliai, kurie turi įtakos kitų rodiklių pasiekimui;
- ar ministerijose sukurtos pakankamos ir tinkamos kontrolės priemonės, sudarančios sąlygas laiku ir tinkamai pasiekti rodiklius pagal ES Tarybos įgyvendinimo sprendimą.

Audituojami subjektai – Ekonomikos ir inovacijų, Finansų, Susisiekimo, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, kurios atsakingos už 123-is, arba 64 proc., Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano rodiklius ir už 26-is, arba 79 proc., pirmojo mokėjimo prašymo rodiklius.

Audituojamas laikotarpis:

- Rodiklių pasiekimui vertinti – nuo 2021-04-01 iki 2022-09-30 planuoti pasiekti rodikliai pirmajam finansiniam įnašui gauti. Siekiant įvertinti pokyčius, turinčius reikšmingos įtakos rodiklių pasiekimui, naudoti ir ankstesnių bei vėlesnių laikotarpių duomenys.
- Vidaus kontrolės priemonių vertinimui – iki 2022-06-30 sukurtos ir (ar) taikytos priemonės rodiklių pasiekimo kontrolei užtikrinti.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus¹⁰⁵.

Audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
1. 6 iš 26 audituotų pirmojo mokėjimo prašymo rodiklių pasiekimui pagal ES Tarybos sprendimą reikalingi papildomi veiksmai	<u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome Tarybos sprendimo priede pateiktus rodiklių, reformų, investicijų ir priemonių aprašymus, tarpines ir siektinas reikšmes, orientacinius pasiekimo terminus, taip pat Veiklos susitarimo prieduose pateiktus rodiklių aprašymus, tarpines ir siektinas reikšmes ir orientacinius pasiekimo terminus. Analizavome vienlapius, pateiktus Europos Komisijai atsiskaitant už rodiklių pasiekimą. Taip	Įvertinti, ar rodikliai pasiekti iki pirmojo mokėjimo pateikimo Komisijai, ar rodikliai pasiekti pagal Tarybos sprendime nustatytą aprašymą.

¹⁰⁴ ES Tarybos 2021-07-20 įgyvendinimo sprendimas Nr. 10477/21 dėl Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo.

¹⁰⁵ 4000-asis TAAIS „Atitikties audito standartas“, prieiga per internetą: [Ataskaita \(valstybeskontrole.lt\)](https://ataskaita.valstybeskontrole.lt) (žiūrėta 2022-09-30).

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
	pat analizavome ministerijų CPVA pateiktus rodiklių pasiekimų veiksmų planus. Analizavome su kiekvienu pasirinktu rodikliu ir jo pasiekimu susijusius teisės aktus, jų projektus ir juos lydinčius dokumentus, pasirašytas sutartis, vykdytų viešųjų pirkimų dokumentus, parengtas analizes, studijas. <u>Pakalbiai:</u> su EIM, FM, SM ir ŠMSM atstovais ir šių ministerijų kontroliuojamų įstaigų atstovais, taip pat su plano vadovaujančiosios (FM) ir administruojančiosios (CPVA) institucijų atstovais.	
2. 20 audituotų pirmojo mokėjimo prašymo rodiklių pasiekimas atitinka ES Tarybos sprendimą, tačiau 3 iš jų gali nesukurti laukto poveikio	Taikyti tie patys duomenų rinkimo ir vertinimo metodai, kurie buvo taikomi vertinant, ar rodikliai pasiekti iki pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo Europos Komisijai ir ar rodikliai pasiekti pagal Tarybos sprendime nustatytą aprašymą (1 ataskaitos skyrius).	Įvertinti, ar rodiklių pasiekimas prisideda prie papriemonės įgyvendinimo.
3. Dėl laiku neatliktų tarpinių žingsnių ar nepasiektų pirmojo mokėjimo prašymo rodiklių kyla rizika laiku nepasiekti kitų rodiklių		
3.1. 4 iš 18 rodiklių, nepasiektų pagal ES Tarybos sprendime nustatytą orientacinį tvarkaraštį, gali turėti įtakos kitų rodiklių pasiekimui laiku	Taikyti tie patys duomenų rinkimo ir vertinimo metodai, kurie buvo taikomi vertinant, ar rodikliai pasiekti iki pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo Europos Komisijai ir ar rodikliai pasiekti pagal Tarybos sprendime nustatytą aprašymą bei prisideda prie papriemonės įgyvendinimo (1 ir 2 ataskaitos skyriai).	Įvertinti, ar iki 2022-06-30 suplanuoti pasiekti rodikliai pasiekti pagal ET įgyvendinimo sprendimo priede numatytą orientacinį tvarkaraštį. Jei rodikliai pasiekti ne pagal numatytą tvarkaraštį, tuomet įvertinti, kokią įtaką tai gali turėti kitų rodiklių pasiekimui.
3.2. Laiku nepasiekti 4 iš 9 audituotų tarpinių žingsnių	<u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome tuos pačius dokumentus, nurodytus prie 1 ir 2 ataskaitos skyrių taikytų duomenų rinkimo ir vertinimo metodų. Papildomai nagrinėjome Veiklos susitarimo 2 priede nurodytus tarpinius žingsnius ir jų orientacinius terminus. Taip pat analizavome su kiekvieno tarpinio žingsnio įvykdymu susijusius teisės aktus, jų projektus ir juos lydinčius dokumentus, pasirašytas sutartis, vykdytų viešųjų pirkimų dokumentus, parengtas analizes. <u>Pokalbiai:</u> su EIM, FM ir ŠMSM atstovais ir šių ministerijų kontroliuojamų įstaigų atstovais.	Įvertinti, ar iki 2022-06-30 suplanuoti atlikti tarpiniai žingsniai įvykdyti. Jei tarpiniai žingsniai laiku neįvykdyti ar įvykdyti netinkama apimtimi, tai įvertinti, kokią įtaką tai turi rodiklių pasiekimui.
4. Ministerijų sukurtos kontrolės priemonės tobulintinos	<u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome ministerijų strateginio planavimo dokumentus, metines darbuotojų veiklos užduotis ir kitus ministerijų vidinius teisės aktus, kuriais nustatytos atsakomybės už rodiklių pasiekimą. Kai rodiklių siekiama taikant projektinį valdymą, nagrinėjome projektų planus. <u>Pokalbiai</u> su EIM, FM, SM ir ŠMSM atstovais.	Įvertinti, ar nustatyta atsakomybės už rodiklių pasiekimą
	<u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome CPVA pateiktus rodiklių veiksmų planus. Kai ministerijos siekia rodiklių taikydamos projektinį valdymą, nagrinėjome projektų planus. Analizavome rodiklių pasiekimų veiksmų planus ir projektų planus, lygindami juose pateiktą informaciją su nurodyta Tarybos sprendime ir Veiklos susitarime, taip pat su faktiškai atliktais veiksmais. Lyginome projektų	Įvertinti, ar sudarytas detalus planas su numatytais veiksmais rodikliui pasiekti

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
	planuose ir CPVA pateiktuose rodiklių veiksmų planuose nurodytą informaciją. <u>Pokalbiai</u> su EIM, FM, SM ir ŠMSM atstovais.	
	<u>Dokumentų peržiūra</u> Kai ministerijos siekia rodiklių taikydamos projektinį valdymą, nagrinėjome projektų planus, stebėsenos ataskaitas ir ministerijų projektų portfelio statuso ataskaitas. <u>Pokalbiai</u> su EIM, FM, SM ir ŠMSM atstovais.	Įvertinti, ar atliktas rizikų, susijusių su rodiklių pasiekimu, vertinimas ir priimti sprendimai reikšmingai rizikai valdyti
	<u>Dokumentų peržiūra</u> Kai ministerijos siekia rodiklių taikydamos projektinį valdymą, nagrinėjome projektų planus, stebėsenos ataskaitas ir ministerijų projektų portfelio statuso ataskaitas. Nagrinėjome strateginio valdymo teisės aktuose reglamentuotą pažangos priemonių ir veiklų stebėsenos procesą. Analizavome SIS pateiktą informaciją apie Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano vykdymą. Lyginome šią informaciją su rodiklių projektų eigos ataskaitose ir CPVA teikiamuose rodiklių veiksmų planuose nurodyta informacija. <u>Pokalbiai</u> su EIM, FM, SM ir ŠMSM atstovais.	Įvertinti, ar atliekama reguliari rodiklių siekimo stebėseną

Audituoti pirmojo mokėjimo prašymo rodikliai

Eil. Nr.	Rodiklio Nr.	Rodiklio pavadinimas	Orientacinis rodiklio pasiekimo terminas	Atsakinga audituojama ministerija
1.	28.	Įsigaliojės teisinis pagrindas, kuriuo nustatoma energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, taikomų įsigyjant kelių transporto priemonės, nustatymo ir atvejų, kada juos privaloma taikyti, tvarka	2021 m. IV ketv.	SM
2.	29.	Įsteigtas ir pradėjęs veikti Darnaus judumo fondas, skirtas alternatyviųjų degalų ir transporto priemonių infrastruktūros plėtrai finansuoti	2022 m. I ketv.	SM
3.	37.	Pradėjusi veikti viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinė sistema	2022 m. I ketv.	SM
4.	70.	Pradėjęs veikti atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos kompetencijų centras	2021 m. IV ketv.	EIM
5.	83.	Paskirti radijo dažniai 5G tinklams diegti	2022 m. I ketv.	SM
6.	84.	Įsigalioję atitinkamų teisės aktų pakeitimai, kuriais sudaromos prielaidos spartesniam elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimui	2022 m. II ketv.	SM
7.	89.	Paskirta kompetentinga institucija susisiekti inovacijų priemonėms administruoti	2022 m. II ketv.	SM
8.	91.	Įsigaliojės teisės aktas dėl bendrojo ugdymo programas vykdančių švietimo įstaigų veiklos kokybės išorinio vertinimo metodikos tvarkos aprašo	2022 m. II ketv.	ŠMSM
9.	93.	Įsigalioję formaliojo švietimo programas vykdančių mokyklų tinklo kūrimo taisyklių pakeitimai	2021 m. IV ketv.	ŠMSM
10.	94.	Savivaldybių parengti ir patvirtinti bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos planai pagal patvirtintas naujas formaliojo švietimo programas vykdančių mokyklų tinklo kūrimo taisykles	2022 m. II ketv.	ŠMSM
11.	95.	Įsigalioję teisės aktai dėl pažangos programos „Tūkstantmečio mokyklos“	2021 m. IV ketv.	ŠMSM

Eil. Nr.	Rodiklio Nr.	Rodiklio pavadinimas	Orientacinis rodiklio pasiekimo terminas	Atsakinga audituojama ministerija
12.	105.	Atlikta ikimokyklinio ugdymo infrastruktūros plėtros savivaldybėse galimybių studija	2022 m. II ketv.	ŠMSM
13.	110.	Įsigaliojęs Profesinio (karjeros) orientavimo sistemą reglamentuojantis tvarkos aprašas	2022 m. I ketv.	ŠMSM
14.	112.	Nacionalinės profesinio mokymo pažangos platformos sukūrimą patvirtinančių teisės aktų įsigaliojimas	2022 m. II ketv.	ŠMSM
15.	116.	Įsigalioję teisės aktai, kuriais nustatoma Paramos pameistrystei ir mokymuisi darbo vietoje schema	2022 m. II ketv.	ŠMSM
16.	126.	Įsigaliojęs teisės aktas, kuriuo įsteigiama mokslo politikos įgyvendinimo agentūra	2022 m. II ketv.	ŠMSM
17.	127.	Įsigaliojęs Vyriausybės nutarimas dėl Inovacijų agentūros įsteigimo ir inovacinės veiklos skatinimo funkcijų Inovacijų agentūrai perdavimo	2022 m. I ketv.	EIM
18.	128.	Įsigalioję pakeisti inovacinę veiklą reglamentuojantys teisės aktai	2021 m. IV ketv.	EIM
19.	132.	Įsigaliojusi peržiūrėta Sumaniosios specializacijos koncepcija	2021 m. IV ketv.	EIM
20.	142.	Seimui pateikti išsamios analizės pagrindu parengti pasiūlymai dėl mokesčių lengvatų ar specialių apmokestinimo režimų atsisakymo	2022 m. II ketv.	FM
21.	144.	Seimui pateikti išsamios analizės pagrindu parengti pasiūlymai dėl aplinkosauginių mokesčių ir kitų ekonomikos augimo nestabdančių šaltinių apmokestinimo plėtros	2022 m. II ketv.	FM
22.	146.	Pateikta studija dėl gyventojų pajamų apmokestinimo ir socialinio draudimo įmokų efektyvumo mažinant skurdą ir pajamų nelygybę	2022 m. II ketv.	FM
23.	152.	Įsigalioję Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių pakeitimai	2022 m. II ketv.	FM
24.	155.	VMI ir muitinė gauna duomenis iš transporto priemonių savininkų apskaitos sistemos apie transporto priemonių savininkus	2021 m. II ketv.	FM
25.	168.	Užbaigtas dviejų VMI atliekamų veiklos procesų automatizavimas	2022 m. I ketv.	FM
26.	179.	Duomenų kaupimo sistemos (kontrolė ir auditas): informacija EGADP įgyvendinimo stebėsenai	2022 m. II ketv.	FM
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal planą				

Audituoti rodiklių tarpiniai žingsniai

Eil. Nr.	Rodiklio Nr.	Rodiklio pavadinimas	Orientacinis rodiklio pasiekimo terminas	Atsakinga audituojama ministerija
1.	92.1.	Socialiniams partneriams pateiktos peržiūrėtos priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programos ir pateiktos 2 savaites trukusančioms viešosioms konsultacijoms. Mokymo programų projekto paskelbimas interneto svetainėje.	2022 m. II ketv.	ŠMSM
2.	107.1.	Suaugusiųjų švietimo įstatymo projektas, kuriuo nustatomas koordinuotos mokymosi visą gyvenimą sistemos (MVT) modelis ir apibrėžiami veikimo principai, paskelbtas konsultacijoms su socialiniais partneriais ir suinteresuotosiomis šalimis.	2022 m. I ketv.	ŠMSM
3.	108.1.	Pradedami vieno langelio principu veikiančios mokymosi visą gyvenimą informacinės sistemos paleidimo darbai	2022 m. I ketv.	ŠMSM
4.	115.1.	Profesinio mokymo įstatymo pakeitimo projektas dėl kompetencijos centrų profesinio mokymo centrų, paskelbtas konsultacijoms su socialiniais partneriais ir suinteresuotosiomis šalimis.	2022 m. II ketv.	ŠMSM

Eil. Nr.	Rodiklio Nr.	Rodiklio pavadinimas	Orientacinis rodiklio pasiekimo terminas	Atsakinga audituojama ministerija
5.	134.1.	Patvirtintos bent trys į misiją orientuotos mokslo ir inovacijų programos pagal Mokslo, technologijų ir inovacijų tarybą.	2022 m. II ketv.	EIM
6.	135.1.	Programos "Europos horizontas" spartinimo veiksmų plano parengimas ir priėmimas.	2022 m. II ketv.	ŠMSM
7.	137.1.	Sukurtas mokslo ir inovacijų pareigūnų veiklos modelis.	2022 m. II ketv.	ŠMSM
8.	151.1.	Įsigalios Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo pakeitimas, kuris pagerins savivaldybių pajamų struktūrą.	2022 m. I ketv.	FM
9.	172.1.	VMI darbuotojų mokymų pirkimo procedūros užbaigimas.	2022 m. II ketv.	FM
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Veiklos susitarimą				

Audituoti rodikliai vertinant ministerijose sukurtas vidaus kontrolės priemones jiems pasiekti

Eil. Nr.	Rodiklio Nr.	Rodiklio pavadinimas	Orientacinis rodiklio pasiekimo terminas	Atsakinga audituojama ministerija	Jei Rodiklis siekiamas taikant projektinį valdymą, projekto pavadinimas
1.	29.	Įsteigtas ir pradėjęs veikti Darnaus judumo fondas, skirtas alternatyviųjų degalų ir transporto priemonių infrastruktūros plėtrai finansuoti	2022 m. I ketv.	SM	Tvaraus finansavimo mechanizmo užtikrinimas
2.	30.	Įsigaliojęs teisės aktas, kuriuo įdiegiama elektroninė kelių rinkliavos sistema, pagrįsta principais „naudotojas moka“ ir „teršėjas moka“	2023 m. I ketv.	SM	
3.	38.	Pradėjusios veikti viešosios ir pusiau viešosios įkrovimo prieigos ir labai didelės galios įkrovimo prieigos kroviniui transportui ir (arba) autobusams	2025 m. II ketv.	SM	Elektromobilumo ekosistemos sukūrimas
4.	39.	Pradėjusios veikti viešosios ir pusiau viešosios įkrovimo prieigos ir labai didelės galios įkrovimo prieigos kroviniui transportui ir (arba) autobusams	2026 m. II ketv.	SM	Elektromobilumo ekosistemos sukūrimas
5.	67.	Pradėjęs veikti duomenų mainų įrankis	2022 m. IV ketv.	EIM	
6.	85.	Pradėtos teikti 5G ryšio paslaugos miestų teritorijose, kituose magistraliniuose automobilių keliuose, valstybinės reikšmės geležinkelio linijose, oro ir jūrų uostuose	2025 m. IV ketv.	SM	
7.	92.	Įsigaliojusios atnaujintos priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosios programos (mokymo programos)	2022 m. III ketv.	ŠMSM	
8.	96.	Mokyklų, gavusių paramą veiklos kokybei gerinti, skaičius	2025 m. II ketv.	ŠMSM	"Tūkstantmečio mokyklos"
9.	97.	Mokyklų, gavusių paramą veiklos kokybei gerinti, skaičius	2026 m. II ketv.	ŠMSM	"Tūkstantmečio mokyklos"
10.	107.	Įsigaliojęs Suaugusiųjų švietimo įstatymas, nustatantis suderintą mokymosi visą gyvenimą (MVG) sistemos modelį ir jo veikimo principus	2022 m. III ketv.	ŠMSM	Vienas langelis karjerai planuoti ir įgūdžiams tobulinti
11.	111.	Karjeros specialistų, teikiančių paslaugas mokyklose, skaičius	2024 m. IV ketv.	ŠMSM	Vienas langelis karjerai planuoti ir įgūdžiams tobulinti

Eil. Nr.	Rodiklio Nr.	Rodiklio pavadinimas	Orientacinis rodiklio pasiekimo terminas	Atsakinga audituojama ministerija	Jei Rodiklis siekiamas taikant projektinį valdymą, projekto pavadinimas
12.	121.	Įsigalioję teisės aktai, kuriais sukuriamas sutarčių su aukštosiomis mokyklomis sistema	2023 m. I ketv.	ŠMSM	
13.	122.	Įsigalioję Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimai, kuriais pakeičiama studijų finansavimo ir priėmimo į aukštąsias mokyklas sistema	2023 m. I ketv.	ŠMSM	
14.	125.	Parama užsienio studentų integracijai pasinaudojusių asmenų skaičius	2023 m. IV ketv.	ŠMSM	
15.	129.	Įsigaliojusi atnaujinta paskatų verslui investuoti į MTEP sistema	2022 m. IV ketv.	EIM	
16.	130.	Įgyvendintų inovatyvių projektų skaičius	2026 m. I ketv.	EIM	Padidinta inovacijų paklausa Lietuvoje išnaudojant viešųjų pirkimų potencialą
17.	133.	Veikiančių kompetencijos centrų skaičius	2025 m. IV ketv.	EIM	
18.	134.	Trijose misijomis grįstose mokslo ir inovacijų programose įgyvendinti MTEP projektai	2026 m. II ketv.	EIM	
19.	143.	Įsigalioję mokesčių teisės aktų pakeitimai dėl mokesčių lengvatų ir specialių apmokestinimo režimų atsisakymo	2023 m. I ketv.	FM	
20.	145.	Įsigalioję akcizų ir aplinkosauginių mokesčių bei turto mokesčių teisės aktų pakeitimai	2023 m. I ketv.	FM	
21.	147.	Įsigalioję teisės aktų dėl gyventojų pajamų apmokestinimo ir socialinio draudimo įmokų pakeitimai, numatant jų taikymą ne anksčiau kaip 2024 m.	2022 m. IV ketv.	FM	
22.	153.	Įsigaliojęs teisės aktų paketas, įtvirtinantis sąlygas ir nuostatas dėl ilgalaikių strateginių viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės projektų naudojimo	2022 m. IV ketv.	FM	
23.	159.	1–12 klasių mokinių, kuriems išduoti elektroniniai mokinio pažymėjimai su veikiančia mokėjimo funkcija, skaičius	2023 m. IV ketv.	FM	Atviros ekosistemos atsiskaitymams negrynaisiais pinigais bendrojo ugdymo įstaigų valgyklose kūrimas
24.	160.	Bendrojo ugdymo įstaigų (pradinių, pagrindinių, progimnazijų, gimnazijų), kuriose įdiegta arba atnaujinta mokėjimo negrynaisiais pinigais infrastruktūra, skaičius	2023 m. IV ketv.	FM	Atviros ekosistemos atsiskaitymams negrynaisiais pinigais bendrojo ugdymo įstaigų valgyklose kūrimas
25.	161.	ŠMSM pateiktos švietimo priemonės ir metodinė medžiaga formaliam ir (arba) neformaliai švietimui, siekiant ugdyti vaikų ir jaunimo mokesčių raštingumą, ir pristatyta informavimo kampanija, skirta informuoti apie mokesčių sistemą ir paslaugas, teikiamas VMI	2026 m. II ketv.	FM	

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal planą ir ministerijų pateiktus duomenis

Valstybinio audito ataskaitos
„Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo
didinimo plano rodiklių pasiekimas
3 priedas

Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys

1 lentelė.

Rodiklis	Nustatytos atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos kompetencijų centro funkcijos ir jo veikimo tvarka	Veikiantis Darnaus judumo fondas	Reglamentuota visą gyvenimą veikianti profesinio orientavimo sistema	Ekonomikos ir inovacijų ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės rodiklių pasiekimo rizikoms valdyti (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną)	Rodiklių, kurių rizikoms valdyti Ekonomikos ir inovacijų ministerijoje reglamentuotos kontrolės priemonės (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną), dalis
Matavimo vienetas	-	-	-	-	Proc.
Pradinė reikšmė	Teisės aktais nepakankamai reglamentuotos atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos kompetencijų centro funkcijos ir veikla.	Isteigtas Darnaus judumo fondas nepradėjo veikti.	Patvirtintas Profesinio orientavimo teikimo tvarkos aprašas, nenustatantis profesinio orientavimo teikimo suaugusiems.	Ministerijoje neregamentuotos vidaus kontrolės priemonės, kai rodiklių siekiama netaikant projekcinio valdymo.	4
Pradinės reikšmės fiksavimo data	2022-09-30	2022-11-25	2022-09-30	2022-06-30	2022-06-30
Siektina reikšmė	Teisės aktuose nustatytos atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos kompetencijų centro funkcijos ir jo veikimo tvarka, atitinkančios ES Tarybos sprendime nustatytus reikalavimus dėl esamų ir naujų skaitmeninių sprendimų.	Pradėjęs veikti Darnaus judumo fondas. Teisės aktuose nustatyta kokį rezultatą ir iki kada jis turi pasiekti.	Teisės aktais nustatyta profesinio orientavimo teikimo ir finansavimo tvarka ne tik mokiniams, bet ir suaugusiems.	Ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės kai rodiklių siekiama taikant ne tik projekcinį valdymą.	100
Gera	Teisės aktais reglamentuotos atvirų duomenų ir skaitmeninės	Pradėjęs veikti Darnaus judumo	Teisės aktais nustatyta profesinio orientavimo	Ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės (atsakomybių nustatymas, detalių	86-100

Rodiklis	Nustatytos atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos kompetencijų centro funkcijos ir jo veikimo tvarka	Veikiantis Darnaus judumo fondas	Reglamentuota visą gyvenimą veikianti profesinio orientavimo sistema	Ekonomikos ir inovacijų ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės rodiklių pasiekimo rizikoms valdyti (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną)	Rodiklių, kurių rizikoms valdyti Ekonomikos ir inovacijų ministerijoje reglamentuotos kontrolės priemonės (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną), dalis	
Tolerancijos ribos		transformacijos kompetencijų centro funkcijos ir veikimo tvarka, nustatanti esamų ir naujų skaitmeninių sprendimų vertinimą.	fondas. Teisės aktuose nustatyta kokį rezultatą ir iki kada jis turi pasiekti.	teikimo ir finansavimo tvarka ne tik mokiniams, bet ir suaugusiems.	planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną), kai rodiklių siekiama netaikant projekcinio valdymo.	
	Vidutiniškai	Teisės aktais reglamentuotos atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos kompetencijų centro funkcijos ir veikimo tvarka, nustatanti tik naujų arba tik esamų skaitmeninių sprendimų vertinimą.	Pradėjęs veikti Darnaus judumo fondas, tačiau teisės aktuose nenustatyta, kokį rezultatą ir iki kada jis turi pasiekti.	-	Ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės, kai rodiklių siekiama netaikant projekcinio valdymo, tačiau jos apima ne visus vidaus kontrolei užtikrinti reikalingus elementus – atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną.	71-85
	Blogai	Teisės aktais reglamentuotos atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos kompetencijų centro funkcijos ir veikimo tvarka, nustatanti tik dalies naujų arba tik dalies esamų skaitmeninių sprendimų vertinimą.	Nepradėjęs veikti Darnaus judumo fondas.	Nereglamentuota profesinio orientavimo teikimo ir finansavimo tvarka suaugusiems.	Ministerijoje nereglamentuotos vidaus kontrolės priemonės, kai rodiklių siekiama netaikant projekcinio valdymo.	70 ir <
Siektinos reikšmės fiksavimo data	2024 m.	2023 m.	2023 m.	2023 m.	2023 m.	
Duomenų šaltinis rodikliui skaičiuoti	Teisės aktai	Teisės aktai	Teisės aktai	Teisės aktai	Teisės aktai	
Periodinės reikšmės fiksavimo data	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	
Detalus skaičiavimo / vertinimo aprašymas	Teisės aktų analizė	Teisės aktų analizė	Teisės aktų analizė	Teisės aktų analizė	Teisės aktų analizė	

2 lentelė.

Rodiklis	Finansų ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės rodiklių pasiekimo rizikoms valdyti (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną)	Rodiklių, kurių rizikoms valdyti Finansų ministerijoje reglamentuotos kontrolės priemonės (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną), dalis	Susisiekimo ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės rodiklių pasiekimo rizikoms valdyti (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną)	Rodiklių, kurių rizikoms valdyti Susisiekimo ministerijoje reglamentuotos kontrolės priemonės (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną), dalis	Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės rodiklių pasiekimo rizikoms valdyti (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną)	Rodiklių, kurių rizikoms valdyti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje reglamentuotos kontrolės priemonės (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną), dalis
Matavimo vienetas	-	Proc.	-	Proc.	-	Proc.
Pradinė reikšmė	Ministerijoje nereglamentuotos vidaus kontrolės priemonės, kai rodiklių siekiama netaikant projektinio valdymo.	33	Ministerijoje nereglamentuotos vidaus kontrolės priemonės, kai rodiklių siekiama netaikant projektinio valdymo.	29	Ministerijoje nereglamentuotos vidaus kontrolės priemonės, kai rodiklių siekiama netaikant projektinio valdymo.	48
Pradinės reikšmės fiksavimo data	2022-06-30	2022-06-30	2022-06-30	2022-06-30	2022-06-30	2022-06-30
Siektina reikšmė	Ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės kai rodiklių siekiama taikant ne tik projektinį valdymą.	100	Ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės kai rodiklių siekiama taikant ne tik projektinį valdymą.	100	Ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės kai rodiklių siekiama taikant ne tik projektinį valdymą.	100
Tolerancijos ribos	Gerei	86-100	Ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną), kai rodiklių siekiama netaikant projektinio valdymo.	86-100	Ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną), kai rodiklių siekiama netaikant projektinio valdymo.	86-100
	Vidutiniškai	Ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės, kai rodiklių siekiama netaikant projektinio valdymo, tačiau jos apima ne visus	71-85	Ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės, kai rodiklių siekiama netaikant projektinio valdymo, tačiau jos apima ne visus	71-85	Ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės, kai rodiklių siekiama netaikant projektinio valdymo, tačiau jos apima ne visus

Rodiklis	Finansų ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės rodiklių pasiekimo rizikoms valdyti (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną)	Rodiklių, kurių rizikoms valdyti Finansų ministerijoje reglamentuotos kontrolės priemonės (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną), dalis	Susisiekimo ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės rodiklių pasiekimo rizikoms valdyti (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną)	Rodiklių, kurių rizikoms valdyti Susisiekimo ministerijoje reglamentuotos kontrolės priemonės (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną), dalis	Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje reglamentuotos vidaus kontrolės priemonės rodiklių pasiekimo rizikoms valdyti (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną)	Rodiklių, kurių rizikoms valdyti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje reglamentuotos kontrolės priemonės (atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną), dalis
	vidaus kontrolei užtikrinti reikalingus elementus - atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną.		vidaus kontrolei užtikrinti reikalingus elementus - atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną.		vidaus kontrolei užtikrinti reikalingus elementus - atsakomybių nustatymas, detalių planų sudarymas, rizikų vertinimas ir valdymas, reguliari stebėseną.	
Blogai	Ministerijoje neregamentuotos vidaus kontrolės priemonės, kai rodiklių siekiama netaikant projektinio valdymo.	70 ir <	Ministerijoje neregamentuotos vidaus kontrolės priemonės, kai rodiklių siekiama netaikant projektinio valdymo.	70 ir <	Ministerijoje neregamentuotos vidaus kontrolės priemonės, kai rodiklių siekiama netaikant projektinio valdymo.	70 ir <
Siektinos reikšmės fiksavimo data	2023 m.	2023 m.	2023 m.	2023 m.	2023 m.	2023 m.
Duomenų šaltinis rodikliui skaičiuoti	Teisės aktai	Teisės aktai	Teisės aktai	Teisės aktai	Teisės aktai	Teisės aktai
Periodinės reikšmės fiksavimo data	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį
Detalus skaičiavimo / vertinimo aprašymas	Teisės aktų analizė	Teisės aktų analizė	Teisės aktų analizė	Teisės aktų analizė	Teisės aktų analizė	Teisės aktų analizė

